

338 MSS

Illustrated
Bhagavad Gita

Changwat Chila

388 ms

गो

गोनमोभगवतेवासुदेवायनमः॥

गोअस्यश्रीभगवद्गीताभाला

मत्रस्यश्रीभगवानेदेव्यासचर

विः॥अबृहस्पतिः॥श्रीकृष्ण

परमात्मादेवता॥अशौचान

भ्योनमः॥ नित्यः सर्वगतः स्या॥
एवमेव लोके सत्तातन इत्यनामि॥
काभ्योनमः॥ पश्य मे पादयुष्मा॥
शिवाय नमः॥ शोय सहस्वयाः॥ इति क
निष्ठिकाभ्योनमः॥ नानाविधानि

श्री
३

दिव्यानिनानावर्णाकृतीनिवे।
तिकरतल्लकवदृष्टाभ्योनमः॥
इति करन्यासः॥ नैनेचिदेतिशः॥
स्वाणीतिहृदयायनमः॥ नचैनेनै
दयेत्यापदर्शितशिवसेसाहा॥ अक्ष

यो यमदाह्यो यमिति शिवायै
वषट् नित्यः सर्वगतः स्थाप
रितिकववायकृत् पश्यनेपा।
यद्रूपाणीति नेत्राभ्यां वाषट् न
नाविद्यानिदिव्यानीत्यस्त्रायफ

ॐ

ॐ। आत्मनः। पुण्यदृष्टये श्रीकृ।
स्सः। प्रीत्यर्थे। गीता। पादे। विनियोग
इति। षडे। गान्धासः॥ अथ। ध्यानम्॥
ॐ। पार्थाय। प्रतिबोधितो। भगवता।
नारायणो। नमस्ते॥ व्यासेन। प्रथितः॥

प्रवाणाशानिनामथेमहामावने
अहेतामृतवर्षिणीमगावनीन
ष्टादशाध्यायिनीमेवतामनसा
दध्यानिमगावहीनेभवहीषाणी
नमोस्तुतेव्यासाविशालवडेफ

गो
५

ह्लाव विवायतयत्तनेत्र॥ येन त्वया
भारतनेत्रेणः प्रचालितो जा
नमयः प्रदीपः॥ २॥ प्रपन्नधारिजा
नायतोत्रवेत्रकपाणाय॥ जालशु
शायकस्त्रायणोत्तमृतउद्देवमः॥

सर्वोपाधिषदोपावोदोपागोपा
त्तनेदनः॥ पाथीवत्तः॥ सथीभो॥
त्तादुग्धगीतामृतमहत्त॥ ध॥ वत्त
देवत्तदेवदेवत्तदेवत्तदेवत्त॥
स॥ देवकीपरमानंदहृत्तवत्त॥

गो
२

गङ्गाकर्म ५ भीष्मद्रोणातदाजयद्र
यजन्त्यागान्धारनीलोत्पलनाश
ल्यग्राहवतीरूपेणावहिणीक
णानवेलाकला ॥ अथस्यामवि
काराचोरमकवाड्येयनावर्ति

नी। सो नी। एव ल पा। इ वेः क
रु न दी के व त के के शा वे॥ ६॥ या।
या शार्य व वः स री ज म म ल गी ला
य गान्था क हे ना ना। ध्या न क के
सं रे ह्री वि क था सं वो थ ना चो थित

ॐ
७

म। लोके सज्जनसंघे दृष्टे रत्न रत्नः
ये यो यस्मान्नुदा। मृत्याद्वा रतः।
एकजं कलिमलप्रथं सनः। अ
यमे॥ ७॥ मूकं कवातिवाचात्नप
गुल्लययते गिरिम॥ यत्कथातः।

महं वेदे परमानन्तमायवम् ॥ ८ ॥
येव क्तावकृणाइरुइमकनक्ता ॥
नेदिव्यः क्तवेवेवेदेः सागापदक
सायानिषदेगायानियसाभगाः ॥
ध्यानावस्थितान्नननननसायश्च

ॐ

८

नियंयोगिनो॥ यस्यान्तर्नविडः॥ स
राक्षसवशाणां देवाय नमः॥ ५॥
इति पञ्चमः॥ इति राक्षस उवाच॥ ॐ यम
क्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः
सामकाः पाण्डवाश्चैव किमकुर्व

नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ हृष्टा
तया एतद्वाणीकं सुखं दुःखं यथाथं
स्तदा आचार्यमुपसंगम्य राजा
वचनमब्रवीत् ॥ यद्येतादृशं
प्रमाणमाचार्य महती वन्द्य

ॐ
५

क्रोडपदप्रवेणानवशिष्येणार्थो
मन्ता ॥ ३ ॥ अत्र प्रयासहेष्टासाधोसा
जैनसमाधायि ॥ प्रयथानां विवाह
प्रडपदप्रसह्यारथः ॥ ५ ॥ प्रष्टुके
नये कितानः काशिराजस्य वीर्य

वान। प्रकृतिर्लोकानि भोजनं प्रथमम्।
व्यश्ननं वरं पुंसां वः॥ ५॥ प्रथमं भोजनं
अविच्छिन्नं उत्तमं भोजनं सर्वार्थं वा
न॥ सोमं द्वादशं द्वादशं देव्यां प्रसवपत्न्यं
सह्यारय्याः॥ ६॥ अस्माकं तत्र वि॥

गी.
१.

शिष्टायेतात्तिवोर्थादिज्ञानम॥
नायकान्समसैव्यस्यसंज्ञार्थः।
तोव्वीमिते॥ भवोन्मीक्षश्चक
णश्चकपश्चसमितिजयः॥ अ-
त्यन्तासाविकार्णश्चसोमदति

स्तथेवच॥ ८॥ अन्येचवहवःशु
वाकदर्थेत्पक्तजीविताः॥ ना॥
नाशस्त्रप्रहवणाः॥ सर्वेषुद्वि
शास्त्राः॥ अथयोसतदस्माकं
लोभीषमाभिरक्षितम्॥ पर्याप्तम्॥

श्रीं
॥

नितदमेतेषां वत्संभीमाभिरिति
तस्य ॥ १ ॥ अयमेतेषु च सर्वेषु यथा ॥
भावाभावस्थिताः ॥ भीष्ममेवाभि
वदन्तु भवेतः सर्वेषु वहि ॥ ॥ तस्य
संज्ञानयेद्दुर्ध्वं कुरुद्वजाः पिनाम ॥

ह्रीः॥ सिद्धता देवि नयोः श्रेः शोः व
दधेः प्रतापवान्॥ १२॥ नतः शोः
एव श्रेः प्रतापवान् कर्मात्
एवाः॥ सहैः सेवाभ्यः नतः शोः
स्तमस्तोभवत्॥ १३॥ नतः श्रेः नतः

मो
१२

ये प्रकृतमहतिं दत्तं स्थितौ ॥ सा
धवः पाण्डुवर्षे वा दिव्यो शो विप्र
दत्तमन्त्रः ॥ १५ ॥ पावजान्वाह्यो वै केशो
देवदत्तं धनं जयः ॥ पाण्डुदत्तं मो महा
शो विप्रमो मकमो हवः ॥ अनेन

विजये वाजाकेली पुत्रो प्रायि हिव
न कल्लस ह देव सुखो सुखा
पुष्पाको ॥ ५ ॥ काशय सुपव मधुसः
शिववाशि वमहा वयः ॥ ६ ॥ पुष्पा
विवाट सुसान्य किश्या पशु जितः ॥

इषदोद्रोपदेयाश्चसर्वशाःसृष्टिः।
 दीपतेसोमद्रश्ममहोवाहःशोभा
 दयः।एषकहृयक॥८॥स्रयो॥
 सोथानवाद्वाणोहृदयानिबिदास्य
 न्नमश्चहृषीवोववन्नमलोवव

नादयन ॥१॥ अथ ववस्थितो ह ।
ह्याथा तवाष्टा न्कपि सजः ॥ प्रहसन् ।
शास्त्रसेवा तथैव कथमप्यपारैवाः
रूपधौ केयातदा वाक्यमिदमात्म
होपते ॥ सनयो कर्मयो मध्ये वचस्य

श्रीं
१५

प्रथमे व्युत्पत्तः ॥ २॥ यावदेतानि शीघ्रं
योऽङ्कात्मानं वसिष्ठात् ॥ कैर्मया स
ह योऽङ्कमास्मिन्नासन्नयमे ॥ २॥ यो-
क्त्यमानानवेक्ष्य ह्यप्येतन्न स मायाताः
आनयात्स्यन्ते देवदेव्ये देविष्विर्काषेवः

संजय उवाच ॥ एवमुक्त्वा कुरुषीकः ।
शोशुडाकं शोभभावन ॥ सैन्योक्त
मयोर्मध्ये स्थापयित्वा रथान् मम
भोष्मशोणाप्रभुवनः सर्वं धावन् ।
होदितनाम ॥ उवाच पार्थ पश्यतां ॥

श्री
५

समवेतो कुरुति ति॥ तत्राय श्रु॥
निस्यता न्यायः विद्वन् श्रुतिताम॥
हान्॥ आवाया नान्ता नान्ता नान्ता॥
त्रोषोत्रोसार्वोक्तया॥ २५॥ अथ श्रु॥
सहृदयैवसेनयोक्तमयोक्तया॥ ता

समीक्ष्य सर्वे को न यः सर्वं वेधु न वः।
स्थितान् ॥ २० ॥ कथं या परया विष्टा
विष्टा दत्ति दस प्रवोत् ॥ अर्जुन ॥ २१ ॥
॥ २२ ॥ दृष्टे मं स ज नं क स य प्र न्त स स
प स्थितं ॥ २३ ॥ सी दं नि म म गा च विष्टा ।

को.
१५६

सुविचपरिमुखाति॥ वेवपुत्रया
वीरमशमद्वेषश्चजायते॥२५॥ गा॥
पाठावस्त्रमन्तद्वस्तान्तैर्वपरिद्व
नो॥ नवशान्तोम्यवस्थान्तैर्मनवव
मेमनः॥ विमिन्नानिचपश्यामिविप

दाता निकेशाव नव प्रयो वृषप
मिहवा सजनमाहव ॥ ३॥ नकाते
विजयंक सनवरा ज्यसावा निव ॥
किंनारा ज्यनरा विदकिंमारा जीवि
तेनवा ॥ ३॥ यथा मर्षकादिनेनारा

गों
१०

ज्येष्ठाः सावानिच॥ तत्रमेवास्थ
नायुदेष्टाणास्त्यक्ताथनानिच॥ ३३॥
आचार्योः पितरः प्रजास्तथैवचपि
नामदाः॥ मानलाः स्युः प्रजाः योः
स्यान्ताः संवेधि नस्तथा॥ ३४॥ पतान

हेतुमिच्छामिब्रूतोपि मयस्तदन
आपित्रैल्लोकवर्ज्यस्य हेतोः किं
अतो महोक्तं निदन्त्यथान्वया
ज्ञानः कार्यानिः स्यान्ननादेन पा
पमेवाशयेदस्मान्नैवेनानानाना

यिनः॥१॥ नस्मात्ताद्वावयेहंतेया
 तवाष्टोसवान्धवान्॥ सजनेहिक
 येहतास्वीवनः स्यामसाथवः॥२॥
 यथेयेतेनयथेतिन्नाभोपहतवे
 तसः॥३॥ कल्लवयस्कतेदोषेमिन्नदो

हेचपातर्कः॥ कथं न ज्ञेयमस्मा॥
भिः पापादस्मान्निवर्तितम्॥ क॥
लक्ष्मणस्य कर्तृदोषप्रयत्नान्न ज्ञेया
दना॥५॥ कल्लक्ष्मणस्य प्रणयप्रणयान्न क॥
लक्ष्मणस्यः सन्नातनाः॥ यमनष्टे क॥

गो
१५

स्नेहकल्मसमयमोभिभवत्यतः॥५॥
अथमोभिभवान्कलमश्रुष्यन्ति
कलान्त्रियः॥५॥प्रहृष्टासवासे
यज्जायतेवर्णासकवः॥५॥संक
रोनवकायेवकलमज्ञानो कलम

पतन्ति पतन्ति यो ह्येषां लक्षणं पितृ
दका क्रियाः ॥ ५ ॥ दोषवन्तः कस्त
स्वानां वार्तां करकारकैः ॥ उत्सा
यंते जानि यर्माः कस्त यर्माश्च ॥
शाख्यताः ॥ ५ ॥ उत्सूय कस्त यर्मा

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ जनादन्तः ॥ नरके
नियतं वासा भवतीत्यनुष्टुप्
॥ ५५ ॥ अहो वता मरुत्यापकान्
खल्वसिता वयम् यश्चाज्या साव
स्त्रोभेन हन्ते स्वजनमुद्यताः ॥ ५६ ॥

दिमाभप्रतीकावभायास्वयास्व
पाणायः॥यात्रवाष्ट्रावोणाह्नयः॥
स्तन्मेक्षेमतवेभवेत्॥धरः॥संज्ञये
उवाच॥एवमन्वकाज्जनः॥साव्ययः॥
शेषस्यउपाविशान॥विस्तृत्य॥

२२

गी
२१

संसारं चाप्यंशो क सं विप्रमानसः
॥ यः ॥ इति श्री भगवद्गीतासु पानिषा
त्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्री
कृष्णार्जुनसंवादे अर्जुनविषादो
नाम प्रथमोऽध्यायः ॥ संज्ञय उवाच ॥

च। नंतथा ह्यपया विष्टमस्वष्ट
 णां ऊले दाणां विष्टां दंतमिदं
 वाक्यमवाचमवस्तुदनः। श्रौ।
 भगवानवाच। कतस्माकं यथा
 तमिदं विष्टमस्वष्टमवाचिस्तनम।

गी

२२

अनापेज्जुमस्वर्गमकोनिक
वमज्जन॥ २॥ स्तैव्यमास्वगमःपा
धनेननवपुषपयन॥ इइइइइइइइइइ
दीवस्वन्त्यकातिपुषवतप॥ ३॥ अ
ज्जुनउवाच॥ कथंभोकासहसोव्य

श्रीगणेशाय नमः ॥ इति श्रीगणेशः ॥
नि यो न्स्या मिष्टं ग्राह्यं वा विस्तृतं
न ॥ ५ ॥ अत्र न हत्वा हि मह्यं वमा-
वाः ॥ अयो भोक्तं मे द्या मयी ह-
लोके ॥ हत्वा यं कामास्तु यत्र

गी
२३

निह्वेवमंजीयभोगान्कथिव
प्रदिग्धान्॥५॥नचेतद्विद्यःक
नरत्नावादीयोपहाजयेमयादि
वान्नाजयेय॥यानेवदत्तानाजि
नोपिवागस्तेवास्विताःप्रसुरे

पार्त्तयाष्टाः॥२॥कार्पण्यदोषो
पह्नतस्मावः॥एह्यमिन्मोय
मंसमृक्कचेताः॥यस्यःस्या
निष्ठितसूहितनोषिष्यस्तेह
यथाविमोक्षायनम॥३॥नहि॥

प्रपश्यामि नमो भगवते वासुदेवाय
कश्चिच्छेदो घण्टाभिर्द्रियार्णां ।
वाष्पान्मुखात्तस्मात्तन्मृज्यते ज्ञेयम्
न च बाष्पा मेषि चापि एतन्मृज्यते ॥
अथ उवाच ॥ पशुभिरुक्तैर्विकृतैः

गुडाकेशाः परंतप न योत्स्य इ ।
तिशो विनृमुक्तात्स्मीव मृव ।
ह ॥ १ ॥ तमुवाच ह्यशोकेशः प्रह
सन्निवसावन्त ॥ सेनयो रुभयो र्भ
यो विषादेन मिदेव च ॥ १ ॥ श्रीम

गद्यानु उवाच ॥ अशेषा व्या न वशो
चक्ष्म प्रशा वा दो सुभाष दे ॥ गता
सू न गता स्तु सुता न शो च नित्य
गी उताः ॥ न नैवा हे जा न ता मे ।
न नैव मे जना धिपः ॥ न वै व न नः ॥

विष्णोः सर्वव्यवसायः ॥ २॥
देहिनास्मिन्मया देहकौमार्यं
यो वने जगत्तथा देहान्नरप्रो
मिथो वक्तव्यं न सुख्यं ॥ ३ ॥
स्यार्थं कौतुह्यं यथा नोक्तं स्व

३:। वदोः॥ आया माया। यिनो। निन्य
 क्तो। स्ति। त। द। स्वभा। वन॥ ये। हि। न। व
 य। ये। न्य। ते। प्र। क। व। प्र। क। व। व। म॥ स। म
 हः। व। स। र। व। थो। व। सो। म। न। वा। य। क
 ल्य। ते॥ ५॥ मा। स। नो। वि। य। ते। भा। वो। नो

मा बो वि य ते क नः॥ उ म यो व पि
हृष्टो न क्त्वन यो क्तो च द शिभिः
अ चि ना शि त्त न्ना दि डि ये न सर्व
मि दं न न क॥ वि ना श म व य स्या
स्य न क शि त्त क न्ने म र्द नि॥ ॥ ॥ अ

गी
२३

नवतत्रमेदेहानित्यस्यात्काः॥
शारीविणाः॥ अनाशितोप्रमेव
स्यतस्मात्प्रथमस्वभावतः॥ एव
पुनर्वीतिहन्तावयश्चैवमन्यते
हन्तः॥ उभौतानाविवज्जानानाना

ये हंति न हन्त्यते ॥ न ज्ञायते मि
थेन वा कदा चित्ताय भूत्वा भः
चित्तावा न भूयः ॥ अजो नित्यः
शाश्वतो ये प्राणा न हन्त्यते ह
न्यमाने शाश्वते ॥ २० ॥ वदो चित्ताः

कीं
२८

शानेति तं ययनमजमव्ये। क
प्रसप्ररुथाः पाश्वर्कवानयानि
हानिके॥२॥ वासो विजो एणाव
पाविह्वायनवानि गृह्णाति
नवोपवाणि॥ वथावावावाणिच

ह्रायजीर्णान्यानिसेयानिन
वानिवेह्रा॥२॥नेनोस्त्रिंदेतिशा
स्त्राणिननदस्त्रिथावकः॥३॥
वेनोस्त्रिंदेयान्याणानशावयति
माफनः॥२॥अस्त्रेयायनदाय

गी.
२५

यमस्तेयो शोष्यपवच॥ निम्यः
सर्वगतः स्थानावचलो यस्य ना
ननः॥ २५॥ अथ को यमचिंत्यो य
मविकारो यस्तु यमः॥ नन्मादेवं
विदिन्नेनानु योचितमहं कि॥

अथ चेन्नैतन्नित्यज्ज्ञानैतन्नित्यवासा।
न्यसोऽनृतम् । न यथापि न्वमहावा।
ह्यनैनेषां चित्तमहं हि २२५ । ज्ञान
स्याद्विशुद्धोऽनृत्यर्थेव जन्ममृतस्य
वा । न स्मादप्यविरहायेत्यनैनेषां चि

मो
१.

तमहंसि॥२३॥अव्यक्तादीनिम
तानि व्यक्तमथ्यानिभावत॥अ
व्यक्तनिधनान्यवनत्रकयपरिदे
वना॥२४॥आश्चर्यवत्प्रणितिक
श्चिदेनमाश्चर्यवद्दर्शनतश्चवच्चा

न्यः॥ आश्चर्यं वश्च नमन्यः॥ शुः
एणातिश्रुत्वाप्येन वेद न च वक्
श्चिन्त॥ २५॥ देहो नित्यं भवत्येव
देहं सर्वं स्यात्मावत॥ न त्मात्मा च
विद्या शून्या नित्यं न शोचि त्वं न ह्यसि

गी
२६

सथमंमोषिवावेदपनविक्केषि।
नमहेसिथम्याडिपुडाकुयो।
न्यत्तान्त्रियस्यनविद्यन॥३॥यय
ह्ययावोषयनेस्वगाद्वारमणाह
नम॥सविवनःदात्रियाःपाथे।

स्तोमो नो यथा माह शो ॥ ३ ॥ अथ ये
 नो मिमांस्यन्ते शो ॥ ३ ॥ अथ ये
 सि ॥ नानाः स्वयं किं नो विदुः
 या ॥ यथा माह शो ॥ ३ ॥ अथ ये
 पि भूना नि कथं विषयं नित्यं

ॐ
३३

संभावितस्य वाक्। निर्दिष्टाणां
द्वयानां द्विर्विद्यते। ३५। अथात्र
एतादृशवत्तमस्युक्तं त्वामहो वयः।
यथा च त्वत्तमस्युक्तं त्वामहो वयः।
त्वाववत्तमस्युक्तं त्वामहो वयः।

हनदिष्यंति न वाहि नः॥ निदेत
 स्तवस्माकं यो न नोदुः॥ वितरेन्व
 किम्॥३॥ हनावाप्राप्ता स्वर्ग
 जिन्वावाभो ह्यसमदोम्॥ न स्म
 इतिष्टकानयप्रदाय ह्यनानिम्

मो
३३

यः॥३॥सविदः॥विकसेकनाला
भालाभाजयाजया॥नलोपडा
ययज्यस्वनवयायमवास्थाति॥
पषानेभिदिनासाव्यवाहियोगा
निमाशुपार॥वसापकोययापा॥

ये कर्मवन्तं प्रहृष्टा स्थितिः ॥ ३॥
नेहामि क्रमना यान्ति श्रुत्वा
याना विद्यते ॥ स्वल्पमप्यस्य धर्म
स्य आयत्तमहता भयात् ॥ ४ ॥ स्व
वसायात्ति का विदि वेकं हृत्कं

४०
३५

नेदन्तः॥ चक्रशास्त्रं नन्ताश्च
इष्टं व्यवसायिनाम्॥ ५॥ यामि
नापुष्टिना वाच्यं प्रवदन्त्यविद्यः।
श्रुतः॥ वेदवाद्देवतः॥ यथा नान्य
दस्तीति वादिनः॥ ५॥ कामा।

न्यायः स्वर्गपराजलकर्मफल
लभदासः क्रियाविशेषवद्
लोभोरोषाद्यर्थानि प्रतिपद्यते
गोचर्यप्रसक्तानां न्यायपर्यन्त
चेतसः व्यवसायान्तिष्ठावः

गी.
३५

दिः समाधौ न विधीयते ॥ ५५ ॥
गणपति विषया च दानि स्त्रियाणां
सवा ज्ञेन ॥ निहं हं दानि नित्यं सत्तया
नित्यो गच्छेत्तान्त्वा न् ॥ ५५ ॥
वान्त्वा उदयानि सर्वान् सत्तया

दके मावा न्सर्वेषु वेदेषु ब्राह्मणा
स्याविज्ञानतः॥ कर्माणां पवापिका
यस्तु माफलं पुनरुदावृत्तं॥ माकः
माफलं हतं भूमातसेयां स्वकः
माणा॥ ५०॥ योगस्याः कुरु कर्मा॥

मं
१६

मि॥ मे० गो० ल० त्वा० य० न० ज० य॥ कि० इ० मि॥
इ०॥ स० सो० धू० न्वा० स० म० न० यो० गा० उ० व्य०
न॥ ५॥ ह० रे० वा० रा० रु० च० व० क० म० वा० इ० यो०
णा० द० न० ज० य॥ ५॥ इ० शा० वा० रा० म० नि० ।
स्व० ल० य० वा० ॥ फ० ल० इ० न० व॥ ५॥ ५॥

इति प्रकृतौ जलस्य लीह उभे स्वकृत
इः कृतं न लस्य यो गाय यथु ज्य स्व
यो गायः कर्म स्व कौशालं ॥ ५ ॥ कर्म
जेषां इति प्रकृतौ हि फलं न लस्य कर्म
नो विद्या ॥ जलं वन्यं विनिर्मुक्तः

श्री
३०

पदं वा सुखं न पलाययन् ॥ ५ ॥ यदा
न मोहकं तस्मिन् वा द्रव्यं तित
विष्णुति ॥ तदा वा तस्मिन् निर्वन्दे
न स्य स्य प्रकृतस्य च ॥ ५ ॥ प्रकृतिः ।
विष्णुति यत्नात् यदा स्यात् स्यति ॥

निश्चला समाधाववनावरि
स्तदायोगमवाप्त्यकि ॥ ५३ ॥ ॥ ॥
जननवाच ॥ स्थितप्रज्ञरूपकाभा
साक्षनाधिस्थास्यकथाव ॥ स्थित
धीः किंप्रभाषतकिंभाकानश्रजे

ॐ
३८

तत्किं॥प॥प्र॥मगाद्यानवाव॥प्र
जह्रातिवदाकाभासर्वन्पाथे
मनायातास॥आत्मनेवात्मना
नष्टःस्थितप्रज्ञस्तदोद्यते॥प॥
कःविषयद्विश्रमनास्वविषयवि

गान्तरुहः॥ वीतगामयक्रोशः
स्थितयोषानिकुच्यते॥ यः सर्व
त्राः नाभिर्हस्तान्त्याण्यप्र॥
भाप्रभम्॥ नाभिर्नन्दितनन्दोष्ट
तस्यप्रज्ञाप्रज्ञाष्टना॥ यदासह

गो
३५

दत्तं च यं कर्म गो गो व सर्वं शः ॥
द्विधाणीं द्विधा श्वस्य न स्य प्रजा
शान्तिश्चिता ॥ विषया विनिवर्त्ते
न निवाह्वा वस्य द्वा द्विनः ॥ वसवर्ज
वसोऽप्यस्य वरह द्वा निवर्त्ते ॥ ५५ ॥

यत्ततोऽपि को नोपपन्नस्य।
विषाश्वितः। इन्द्रियाणां प्रमा।
धो निहवन्ति प्रसक्तमनः। २॥ ना
निकर्षाणां संयम्य प्रकाशमा
नन्त्यवः। वशादिपश्येन्द्रियाणां

की
५

नस्यप्रज्ञाप्रतिष्ठिता॥२॥यथाय
नोविषयान्युक्तःसंवास्तुतुष्ट
जायते॥संवास्तुजायतेकामः
कामात्कथोभिजायते॥कामा
पादवानिसेमादःसमादात्म

निविस्वमः॥ स्मृतिर्नशाद॥
दिनायावदिनायादिनय
नि॥ यायाद्वैविषयकस्वविषय
नि॥ द्विषेष्टवन्त्यान्वष्टेयवि
ष्टेयान्माष्टादन्विषास्मृति

को
५१

प्रसादे सर्वज्ञः एवानोद्भातिव
स्योपजायते॥ प्रसादेन सौम्य
प्रबोधिः पर्यवतिष्ठते॥ नास्ति॥
बोधिप्रकल्पनवाप्रकल्पभा
वना॥ नवाभावयनः प्रोतिवयो

नस्य कृतः स्ववि॥ इन्द्रियाणां हि
चरन्ता यन्मना वा विधायेत॥ तद
स्य ह्यरतिशयोक्ता वाचनं वा किंचि॥
भाति॥ तस्माद्यस्य महाबाहो नि
गदो नानि सर्वथा॥ इन्द्रियाणां

मं
५२

द्विषां च क्षतस्य प्रज्ञा प्रनिहिता ॥ या
निष्ठा सर्वभूतानां तस्या जायानि स्य
मा ॥ यस्या जायति भूतानि स्यान्निष्ठा
यप्रपन्नो भूतैः ॥ यस्या प्रयमानमच
न्निष्ठा प्रसन्नो भूतैः ॥ य ॥ १

विशोति यदहं तदहं का माये शवि ।
शोति सर्वं शोति मा शोति न क्वचि
का मा विद्मः यका मा न्यस्त वा न्यस्त
श्वोति निस्तुह्यः निर्ममा निवहं
वस्त शोति माधिगच्छति यथा चाहं

स्थितिः पार्थिवैर्लोभाद्या विमुक्तः ॥
 स्थित्वा स्थामन्तकात्सोपि ब्रह्मनिर्वा
 णमस्सुति ॥ इति श्रीभगवद्गीता उपनिष
 तब्राह्मण्योपनिषद्गीता चतुर्थोऽध्यायः ॥
 वादोऽसौ योगो नामादि तौ यो ध्यायः ॥

ॐ अञ्जे ववाव ॥ ॐ ज्यायसी वेत्क
मणास्तमता वादि जना दन ॥ त ॥
किंक मणा वोरे मॉ नियो जया सि
केशाव ॥ व्या मि अणा ववा केय न व
दिना हय सी व मे ॥ न दे के व द नि शि

त्वयेन श्रेयो ह मा सुयो ॥ श्रेयो भवा
 वा सुवाच ॥ त्वां के सिंहा विधा नि
 हा प्रशोक्ता मयान व ॥ ज्ञानयो
 गेन सा एवा नो कर्मयोगेन योगि
 नाम ॥ २ ॥ न कर्मणा मना वसा नैक

मेष्यरुषोऽमुते॥ नचसेन्यासना
देवादिमममिवास्ति॥ ध॥ नि॥
हिकाश्चिन्तामयिजातानिष्टु॥
त्यकर्मकन॥ कार्यतोहवशाःक
मेसर्वेः प्रह्वनिजेयु॥ ध॥ क॥

५५

मेन्द्रियाणि संयम्य यः प्राप्नोति मन-
सात्मवत् ॥ इन्द्रियाण्यानि मूढा-
न्मा निष्ठाचारः स उच्यते ॥ ६ ॥ य-
त्तिन्द्रियाणि मनसा नियम्यारम-
न्ते ज्ञेयानि ॥ तैर्मेन्द्रियैः कर्मयोगम-

सक्तः साविशिष्यते ॥ १ ॥ निवर्तते
 ऊरुक्कर्मसक्तकर्मज्यायोर्युक्क
 मणः ॥ शरीरयात्राविवर्तनप्र
 सिद्धेदकर्मणः ॥ ८ ॥ यज्ञार्थात्क
 मणोन्पन्नोक्तोयुक्कर्मवधनः

की

७६

नदशंकमर्कौनेयेसक्तसंवाः॥
समाचवः॥२॥सहयताःप्रजाः॥
सहाप्रवाचवप्रजायतिः॥३॥
नेनप्रसविष्यथमेसवेकिन्ने॥
कामयक॥१॥देवान्मावयताः॥

नेननेदेवाभावयेतवः॥ एवमव
भावयेतः अथः एवमवास्तु
॥ इष्टोभोगादिवोदेवादास्यते
यत्तभाविताः॥ तदमानप्रदाये
भ्योयोभुक्तनपवसः॥ १२॥ यत्त

कर्मवृत्त्याद्भवविद्विषयात्तार
समुद्भवः॥ तस्मात्सर्वगतश्च
नित्यं यथा प्रीतिरिति॥ ५॥ एवं प्र
वर्तितं च कर्माववर्तयतां ह्य
प्रजापतिरिदं यामावाच्य

ॐ

५८

संजीवति॥९॥यत्त्वात्सर्वंतिरेव
स्यादात्मानंशेषमानवः॥१०॥आत्म-
न्येववसेत्तद्वास्तव्यकार्येनवि-
येत्॥१०॥नैवतस्यकृतेनाशोना-
स्तृतेनेहकाश्चनानवास्तवेषु

तेषु काश्चिदर्थे वा पात्रायः ॥ ८ ॥
तस्मादसक्तः स तान् कार्यकर्म
समाचर ॥ असक्तो ह्यस्य चरन् कर्म
परमाभातिपुङ्खः ॥ ९ ॥ कर्मणा
बहिः संसिद्धिमाप्स्यता जनकादयः ॥

श्री

४५

लोकासंशुद्धमेवायिसंघसंघकर्तृ
महेश्वरः॥२॥यद्यदावर्तमानेष्टुक्त
तदेवतवोजनः॥सयत्नमाणाक
रुतेलोकास्तदुवर्तते॥२॥नमो
यानिर्वाणकान्त्यत्रिष्टुक्तकेषुकिंच

न नानवा समवा सव्यवर्त एव
व कर्मणा २२ यदि ह्यहं न वर्त
ये जात कर्मणा पनो दिनः समव
त्मान वर्तने नमवष्टाः पार्थ सर्व
याः ३ त्सी देश रिमे लोका न क

ॐ

५-

धो कर्म चेदहं ॥ स कर्मस्य कर्मणो
स्याद्यप्यहं न्यामिमाः प्रजाः ॥ २५ ॥
सक्तः कर्मणाप्यविदो सोऽप्यथा क
र्त्तुं निभावत ॥ कर्त्तुं निभावत कर्त्तुं
द्विदोऽप्यथा सक्तः कर्मणाप्यविदो

कस्येष्टहस ॥ २५ ॥ नवविभेदेन
 लयेदज्ञानां कर्मसंगानां ॥ ज्ञाना-
 षयेत्सर्वकर्मणां विद्वान्मुक्तः ॥
 समाचरेन्न ॥ २६ ॥ अहंकारः क्रियमा-
 नानिष्ठाः कर्मणां सर्वथा ॥ अ-

ॐ

५१

हेकारविस्मृत्तात्माकर्ताहमि
तिमन्यते॥२॥तत्त्ववित्तमहावा
ह्मोपपन्नकर्माविभाषयोः॥३॥
एवमप्युपवर्त्ततेइतिमन्त्रानस
जते॥२४॥प्रहर्षेणैवसंस्तुताः

संज्ञोते गुणाकारं सः । लान्नरुक् ।
नृत्तविदो मेदास्तु नृत्तविनवि ।
चाल्लयत्तः । सायिसंबाणीणाकारं सा ।
गोणसंज्ञास्थान्मावेनसा । नि ।
सायणीनि मेमास्तु नृत्तपुष्पस्ववि ।

गीर्ण

५२

गत्तञ्जवः॥ येमेमनमिदेनित्यम
वुत्तिष्टेतिमानवाः॥ अडावेत्तो
नरुयेनोस्वच्छेत्तेत्तेपिकर्मेभिः॥
येत्तेत्तेदम्परुयेनोनावुत्तिष्टेति
मेमनो॥ सर्वेचानविभूक्तोत्तानि

द्विनष्टानवेतसः॥३४॥सहशो
वेष्टनेस्वरणाः प्रकृतज्ञानवा॥
नपि॥प्रकृतियोगिभूतानिनि
प्रदः किंकरिष्यति॥३५॥इन्द्रिय
स्येन्द्रियस्याद्येवागदेष्टव्यवस्थे

गो

५३

नो न यो न व श मा वा के नो ह
स्य पा रि पो षि नो ॥ ३५ ॥ अ यो न्च
य मे वि गु णाः पर थ मे न्च ल
हि ता त् ॥ न्च य मे नि थ नं प्रे यः
पर थ मे मा वा व हः ॥ ३५ ॥ अ न्

वा ॥ ॥ अथ केन प्रयुक्तो ये ॥
पापं चरति पुरुषः ॥ अनिष्टं
नपि वास्तव्यवत्त्वादि वनि यो ॥
जितः ॥ श्री ॥ ग ॥ वा ॥ व ॥ का ॥
प ॥ य ॥ को ॥ थ ॥ प ॥ य ॥ व ॥ जो ॥ य ॥ रा ॥ स ॥ सु ॥ द ॥ व ॥

मों

॥३॥

महाशानोमहापापमाविश्य न
मिह वै विणाम ॥ ३ ॥ पुमेनाविष्य
तेवाक्रियेयादर्शामलेन च ॥ य
थोलेनाहनायार्भक्त्यातेन द
माहृतम ॥ ३ ॥ आहृतेशानमेलेन

ज्ञानिनो नित्यवैरिणाः॥ कामरू
पेणाको नय इष्टवणा न लो न च॥
इन्द्रियाणि मनो बुद्धि वस्थाधि॥
हानस्तु च॥ एतैर्विभो ह्येत्येष
ज्ञानमाह न्यदेहि नास्मि॥ ५॥ न॥

५०

५१

स्मात्तन्मिन्द्रियाणां दोषानि यस्या
अवतलयेभाषास्मान्प्रजोद्दिह्येन
ज्ञानविज्ञाननाथानमः॥५॥ इन्द्रि
याणां यथाप्याहर्दिन्द्रियस्यः प
रमनः॥ मनसस्तथावद्विद्ये॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ॐ

५६

श्रीगुरुप्रोक्तस्मान्नैतन्मन्त्रादेक
मन्त्रो यो नान्यमन्त्रो यो ध्यायः ॥ १ ॥
श्रीमन्मन्त्रावन्मन्त्रा ॥ इति विवस्वते
यो गौ प्रोक्तवानहमन्त्राय स वि
वस्वान्नमनेव श्राद्धमन्त्रो विद्वाक

वेववोत्त॥ एवं एवं पया प्रास मि
मं वा जघे यो विदुः॥ स का स्नेने
हम हला यो यो न हः एवं न प॥ २॥
स एवा यो यो न हः यो योः यो योः
पया न न॥ अन्ता मि मे स एवा वनि

ॐ

ब्रह्मसंयुत इतमस ॥ ३ ॥ अनेववा
च ॥ अथ वंभवतो जन्म परं जन्म
विवस्वतः ॥ कथं मेतदिह जानी-
यान्ममादौ शोकाव्यानिनि ॥ ४ ॥
आमगावाचवाच ॥ ब्रह्मनि मेव्यनी

नानिज्जल्लोहितवच्चार्जुन ॥
नान्यहेवेदसंवाणिनन्वेवे
परेनय ॥ ५ ॥ अजोपि सन्नवय
न्माभून्नालाक्षोयवोपि सन्न ॥
प्रकृतिस्वानापि सन्नवय

४०

५८

म्यात्तमायथा ॥ २ ॥ यदायदा ॥
ह्रियमेकस्य स्नानिर्मेवति भावत ॥
अभ्यस्यानमयमेकस्यतदात्मा ॥
नोहजाभ्यहृत् ॥ ३ ॥ एविद्याणां यः
साहृनोविनाशा यवहृत् ॥

यमस्तस्याप्यनाथायस्तस्मात्
मिपुगायुगा॥८॥ जन्मकर्मवृत्त
दिव्यमेवयोगीनिर्गतः॥९॥
कादिहपुनर्जन्मनिर्गता
योगेन॥१०॥ योगवागमयकथा

गो
५९

मन्मथाभासुपाश्रिताः॥ वरुः
वो ज्ञानतपासापनामज्ञावः।
सायनाः॥१॥ ये यथासाप्रपयं
नेतोस्तथैवमजास्यदसः॥ मम
वर्मावुवर्तनेमवुष्याः॥ यार्थस

वशाः॥१॥कादतः॥कर्मणांसि
द्विष्यमाना इह देवताः॥द्विषाहि
मात्रेणैकैकदिभवात्कर्म
जा॥२॥वानवणावसाहृष्टा
णाकर्मविभागाः॥नक्षत्रकला

श्री

वसामि सो विद्य कर्त्ता वसव्य यम
॥ नमो कर्त्ता विष्णु स्तुति नमो
कर्त्ता कर्त्ता स्तुति नमो यो धि
जानाति कर्त्ता धि नमो वसव्य नमो ॥
यव नमो कर्त्ता कर्त्ता कर्त्ता कर्त्ता कर्त्ता

ह्रीं॥ क० क० क० क० व० त० स्मा० न० ए०
वै० पु० व० त० व० क० त० म० ॥ ५ ॥ कि० क० म०
कि० म० क० म० लि० क० व० या० ध्य० र० मा० हि०
ता० ॥ त० त० क० म० प्र० व० द्या० मि० य० ज्ञा० ॥
न्वा० मा० दा० स० प्र० मा० त० ॥ ६ ॥ क० म० ॥

श्रीं

६१

ह्यपि वा इत्येवो इत्येव विवर्क
णाः॥ अकर्मणाश्च वा इत्येव गह
ना कर्मणा गान्तिः॥१॥ कर्मणा य
कर्मयः पश्येदकर्मणा च कर्म
यः॥ स वा इति नान्मन्त्रेण स शक

हृदयकर्मफलम् ॥ ६ ॥ यस्मिन् सर्वं
समाहृतम् ॥ कामसंकल्पव
जिनाः ॥ कामानां शिदय कर्मणां
लभाः ॥ पणिरत्नं वयाः ॥ ११ ॥ न्या
स्वो कर्मफलं सर्वानि न्यानि

को
१२

राप्रयः॥ कर्मणा चाभिप्रवृत्तौ वि
नेव किंचित्करोति सः॥ २॥ निरा
शीयेत विनात्मन्यक्तसर्वपरि
ग्रहः॥ शारीरेकेवलं कर्म कर्तव्यं
नास्तीति कालिषमः॥ २॥ यहस्य

लामसंनष्टोदेहात्तोविम
नसवः॥समासिडावसिडावह
न्यापिनानिवध्यत॥२३॥गानसग
म्यशुक्तस्यजानावास्थितचेन
सः॥यज्जायाचरतःकर्मासमग्र

प्रविशन्ती यते ॥ २३ ॥ अकला धर्माश्च ।
 क्लृप्त विप्रकलाश्चाश्च क्लृप्ताश्च ।
 म ॥ अकला वत न गान व्यश्च क्लृप्त कर्म
 समाधिना ॥ देवमेवापवयस्तथा
 यिनः पश्यन्तास्त ॥ अकलाश्चाश्च

रेयज्ञेयज्ञेयज्ञेयज्ञेयवापञ्चरुति॥
 श्रोत्रादीर्नाद्रियाण्यन्यसंय
 माश्रिषञ्चरुति॥ साक्षादीविष
 यानन्येर्द्रियाश्रिषञ्चरुति॥
 सर्वार्णोद्रियकमाणिप्राणक

६

म० ॥ १ ॥ च० ॥ प० ॥ ये ॥ व्या० ॥ न० ॥ सं० ॥ य० ॥ म० ॥ यो० ॥ गा० ॥
 श्र० ॥ ज० ॥ द० ॥ ण० ॥ ज्ञा० ॥ न० ॥ द० ॥ णि० ॥ त० ॥ इ० ॥ व० ॥ य० ॥
 ज्ञा० ॥ न० ॥ यो० ॥ य० ॥ ज्ञा० ॥ यो० ॥ गा० ॥ य० ॥ ज्ञा० ॥ न० ॥ यो० ॥
 ए० ॥ वे० ॥ स्वा० ॥ ध्या० ॥ य० ॥ ज्ञा० ॥ न० ॥ य० ॥ ज्ञा० ॥ य० ॥ य० ॥ त० ॥
 यः ॥ सा० ॥ शि० ॥ न० ॥ व० ॥ न० ॥ ॥ य० ॥ ण० ॥ न० ॥ ज्ञ० ॥ द० ॥ णि० ॥

प्राणो प्राणो प्राणो नैत यथापरे प्राणो
 प्राणयाती कदा प्राणो प्राणो मय राय
 प्राणः ॥ २९ ॥ यथापरे नियन्ता ह्यवाः प्राः
 प्राणान् प्राणो प्रमद निः ॥ सर्व यो नयः
 नाविदो यथापरे प्राणो प्राणो प्राणः ॥ ३० ॥

गो
६५

यत्त शिष्टास्तु भुजो योतिश्च स्तुत
न्यत नमः ता ये लोकोक्त्य यत्तु
कला न्यः ऊक शत नमः ॥ ३ ॥ यत्तु व।
इति था यत्तु विन नमः वस्तु एषा सु
एव कर्म जा निदिता न्तर्वा न्तव।

ज्ञानाविमोक्षये॥३॥ अथाह
व्यसयायज्ञानायज्ञः परं
॥॥ सर्वकर्मोपवर्त्तनायज्ञाने
परिमणाप्यन्त॥ नदिद्विप्रणि॥
पानेनपरिप्रश्नसेवया॥ अथ॥

गी

१६

देह्यति ते ज्ञानं ज्ञानं ब्रह्म ज्ञानं ब्रह्म
दाशिनः श्रद्धाया ज्ञानं पुनर्मा
हमेवेयास्यामि पापं देव येन ।
भूतान्येषां देवा इदं स्यात्स न्य
यो मयि ॥ ५ ॥ अपि च दासि पापे ।

ॐ नमः सर्वभूतैः पापहृत्तमः ॥ न
वैश्यानां सर्वे न वदन्ति न संजायि
ष्यन्ति ॥ पश्यन्ति न मित्राणि न
स्वामीन् कुरुते च न ॥ ज्ञानाः शिः स
र्वकर्मणि भूमा सात्त्विककर्मणि ॥

42

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

निसाविरेणापि यस्तुति॥३॥
तस्याप्रदधानस्तथायात्मा॥
स्तिनयति॥ नायन्नाकोस्तिन
परोनसाविरेस्तथायात्मानः॥४॥
वास्तव्यस्तकम्पाणास्तानसावि

को

१८

नमो भगवते वासुदेवाय ॥ आत्मवर्तनं न कर्मा
विद्यानिवर्धनं निश्चयं न जयः ॥ ५ ॥ न
स्मादज्ञानं स स्मृतं ह्यस्य ज्ञानं
नाशिनं तानः ॥ ६ ॥ न स शाय
योगात्मातिष्ठति एवावतः ॥ ७ ॥

इति श्री भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्म
 विद्यायोगो योगशास्त्रे श्रीकृष्ण
 ज्ञानदीपावलि कर्मसंन्यासयोगो नाम चतुर्थो
 अध्यायः ॥ ७ ॥ अर्जुन उवाच ॥ शौंसेन्या
 से कर्मणा कृत्वा पुनर्योगो वक्ष्यते ॥

गो

१११

साक्षात् यत्कुरु यत्तथा योर्विकृतने।
ब्रह्मस्वामिना श्रितम् ॥ ॥ श्रीभगवा
नवाव ॥ सैन्यासः कर्मयोगाश्च।
निःश्रेयसकवावर्धो ॥ तयोस्तु
कर्मसैन्यासा कर्मयोगा विद्या

श्रीं

सम्यग्गुणभयो विदितफलम् ॥ ५ ॥
यत्सोऽख्यः प्राप्यते न तस्य न तस्यो
यो रीपगम्यते ॥ यं केनोऽख्यं च यो री
च यः पश्यति स पश्यति ॥ ५ ॥ सो
न्याः सक्तमहावाद्वाडुः एवमासु

मयोगान्तः॥ योगाप्रकोशनिः
श्रुतनचिरेषां विगच्छति॥ २॥
योगाप्रकोशविप्रज्ञान्माविजि
न्माजिर्नोद्दिश्यः॥ सर्वभूजाः॥
सर्वभूजात्मा कवचविनान्तिष्य

गी

ने नैवाकिं चित्क वा सो निसु ।
त्ता भन्यन न न स चित् । य शं य ह
ए सृष्टो जिन्यन अर्ग ह्युत्तपे ।
असन्न । अन्न य निसृज गज्ज्ञा
नं मिषानि मिष न पि । इन्द्रिया ।

एतद्दिश्याद्येष्ववतंत इति यावत् ।
यन् ब्रह्माणां पादाय कर्मणां ।
संशयकां करोति यः । लिख्यते
न स पापेन यद्यप्रवृत्तिर्वासा
कायेन मनसा वा प्रवृत्तिर्वासा ।

ॐ

द्विष्टे वृष्टिः कोशिमः कर्मकर्वं।
तिशंगान्यत्कात्म शुद्धये यत्का
कर्मफलान्यत्काशानिमाभा।
तिनाष्टिकाः प्रयत्नः कामका
दशाफलसत्कानिबध्यते सर्व

कर्मणि मनसा संन्यस्या स्तोत्र
विवर्था न च ह्यो वेष देहो न च क
वेत् न च का वय न न क ह वे न क
मणि लोकस्य सृज निप्रथः न
कर्मफलसंयोगो स्वभावस्तथा

५०

नते नान्दनेकस्यचित्त्वापेनचे
वसुक्तोविश्वः प्रज्ञानेनासुते
ज्ञानेननमस्तुनिजनेवः ज्ञानेन
नतदज्ञानेयेषानाथानमात्मन
नेषान्दित्यवज्ञानेयकायायानि

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ॐ

२४

चयेदित्याः समदशिनः॥ इहैव
नैजितः संगीयेषासा म्यस्थिते
मनः॥ निर्दोषो हिसर्वं जलनसा
इह सागाना स्थिताः॥ न प्रहृष्येति
ये प्राप्य नो हि जन्माप्य वा शिष्ये॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ॐ

२५

भो गङ्गा ॥ एष यो न पपद वने ॥ आये
न वनः ॥ को न य न न पुर म न स धा
या क्तो नो देव यः सो ह्यु प्रा क्तो
रा च सो द्वा णा ॥ काम का थो ह्य व
वे गो स प्र क्तः स सा वि न वः ॥ यो नः

साविताशशासक्तशालज्ज्योतिर्वे।
वयः॥ साव्याशाशक्तनिर्वाणावस्त
भूनाशिवारुति॥ लामेनेशक्तनि
वाणास्तुषयः॥ दीणाकस्तुषाः॥
विनहेथायनात्तामः॥ सर्वस्तुतः॥

हिते रत्नाः कामको य विमुक्ता
 नायती नायत चे न सा । अमिता
 ब्रह्मनिर्वाणा वर्तते विदितात्मना
 स्यात् । ननु ता विदिता ह्यस्त्ये
 वा न वेदुः । प्राणापानासमाह

नानासाध्यं तं विचारिणाम् । यत्नेः
 द्विष्यमानायादिभिरिति मोक्षाय वा
 एतत् । विद्यते श्चाभयः क्रोधोऽप्यस्य
 दोषमुक्तपवसाः । लोकान् वयं ज्ञानं
 पश्येत्सर्वलोकमहं सारवत् ॥ ३ ॥

ॐ

२२

सुखदसुखं भूता नो ज्ञात्वा मोक्षं
निमृच्छति ॥ इति श्रीभगवद्गी
ता उपनिषद्ब्रह्मसिद्धान्तयोगः ॥
शान्त्यष्टादशोऽध्यायः समाप्तः ॥
॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ ॥

श्रीभगवानुवाच ॥ अनाश्रितः कर्म
फलं कार्यं कर्म करोति यः ॥ स
संत्यासीत्तथागीतवन्निर्वाण
चाक्रिय ॥ यस्तंत्यासीत्तथा
द्रष्टव्यं न विदिषाडव ॥ नारद

३८

३८

न्यस्तसंस्कृतायोगाभवात्तक
श्रुत आरुह्यहोश्रुतेयोगाकर्म
कारणाश्रयत्वात् योगाहंरुह्यत
संश्रयामः कारणाश्रयत्वात् यदा
दिनं द्रिष्टाद्यं पुनर्कर्मस्वयं यज

नो सर्वं संकल्पं संन्यासी योग्या
हृत्कृतं दोष्यं तत्र उद्वेदात्मना
त्मानं नानात्मानं न च सादृश्यं तत्र आ
त्मैव स्यात्तन्मोक्षं वा तन्मोक्षं वा पुनः
तन्मोक्षः स्वप्नं वा तन्मोक्षं न स्यात्तन्मोक्षं

गी

७५

हेवात्मना जितः॥ अनात्मनः
क्षयाच्चैव वर्ततात्मवशाच्च वर्त
जितात्मनः॥ अशांतस्य परमात्म
समाहितः॥ शान्तोऽस्य सावदः॥ वि
प्रतयासासापमानयोः॥ ज्ञान

विज्ञानतत्त्वात्मा हस्तो विनि
र्लोद्विगः॥ एक इत्यव्यक्तयोगीश
महोपाध्यायको वनः॥ सरुक्तिः॥
आत्रेया सोमस्य हस्तो वपुः
साथ्यापि च पापे प्रसन्नवर्दिनि

को
८-

शिष्यते यो गीये जी न स न मा ।
 न्मा न र ह वि स्थितः । प्र का की ।
 य न चि त्ता न्मा नि वा यो र षी र य ।
 हः । य वा द यो यो न हा य स्थि र ।
 मा स न मा स नः । नान्य वि न न ।

तिनीवंचेलाजिनकशोमरे
तत्रेकार्यमनःकृतायतचित्
तद्विषयक्रियाः॥उपविप्रपात
नेष्टंज्यायोगान्मविप्रष्टये॥
समंकार्यशिशोप्रोबंधावयम

गी
८१

वृत्तं स्थिरः संप्रेक्ष्य तां सिका
प्रसन्नदिशा श्यामवस्त्रकपनः
प्रयोगात्प्राप्ता विगतभीर्ब्रह्मवा
यि ज्ञेयस्थितः मनः संप्रेक्ष्य मयि
ता प्रकृता सीतमन्यः प्रजमे

वसदात्मानं यो यो नित्यं तन्मानस
यान्ति नित्यं यान्ति यदमानसस्य
साधिशस्य नित्यं नित्यं श्रुतं त्वयो
योस्ति न च को तमन श्रुतः न च
नित्यं न च यो नित्यं न च यो नित्यं

गी

८२

न प्रकाशाव विज्ञावस्य प्रकवे
प्रस्यवामस प्रकवे समाववाथ
स्ययोणोमवनिः३ः एवहा ॥ यदा
स्वानियन्तं चित्तमात्मन्येवावनि
हो ॥ निरुहः सर्वकामेभ्यो प्रक

इत्यव्यतेतदा॥ यश्चादीपोनि॥
वानस्यानंगानेक्षोपमास्मता॥
योयानाथनचित्तस्य पुजनानाया॥
गामात्मना॥ यथायवमनचित्तमन
रुद्धेयागामवया॥ यत्रचचात्मना

ॐ

८३

त्मानं पश्यन्मात्मानं निवृत्तव्यति॥
सर्वमात्मनो कथं न हृदि श्राव्य
मनो हि यो वेति यत्र न च वा यं हि
तस्मान्निवृत्तः॥ यास्मिन्निवृत्तः
ननुः विमशु कणापि विवक्ष्यते॥

नैविद्यादुःखसंयोगोविद्यागो
योगोसंज्ञितः यत्तच्छास्त्रपरं ।
लाभजनकनानाधिकतनः । स्तः ।
निश्चयेनपुनरुक्तोयोगोनिर्वा
णचैतनसा संकल्पप्रभवान्का

मां रूपं क्वा सर्वं न शोषतः । स
 न सर्वं द्रव्यं शोषं विनियम्य
 समश्नतः । शानैः शानैरुपवसेव
 द्यादिनिगृह्णात्तथा । आत्मसं
 स्थसतः क्व न किंचिदपि चिं

नयेत् यत्नो यत्नो निश्चयवति नन
अवलम्बो स्थिरं नत कृतं ता निधय
नदा न्मन्ववव शोतयेत् यथा नन
नमो ह्येन यो गिनो सव सुननो ॥ ३ ॥
ये निश्चयवज्जस्य कृतं नन कृतं

ॐ
॥

ॐ ऐं ज्ञे च सदा ज्ञानं योगी विना
न कुरुमः ॥ अ विन व्रतं सदा शान
पि न स विन श्रुतं ॥ स व भूतं स्वभा
नान स व भूतानि चान्तानि ॥ इति
योगाग्रजानां स व व्रतं सदा शानः ॥

यो सो ष षण्ते सर्वे च सर्वे च सर्वे च
ष षण्ति न स्याद्देन श्रणा यणा नि
सर्वे न श्रणा यण्ति सर्वभूत ।
स्थिते यो सो भजन्त्येक न मा स्थि
तः सर्वे चान्न मा सो षि स यो यो

मो

८६

मयि वर्तते ॥ आत्मा यम्य न सर्वः
त्रसमेव स्थानि यो जेत ॥ सुविधा
या देवाः ॥ इति मयो यो यम्य न
अर्जुन ॥ यो वै यो गच्छन् यो
नः ॥ साम्ये न मथ हृद न ॥ पन स्या

हेनपयपामिचवत्वात्तिस्योतिःस्य
रो॥ चंचलं हि मनः कलमप्रमाथि
वत्तुहम्॥ तस्याहनिशहमस्य
वाप्याविषकृत्तुहम्॥ आगता
गता॥ अस्तथाप्यमहावाहना

निःप्रदयोपेतोयोगाप्रस्तुत
मानसःप्रशान्तयोगासोसिद्धिः
कागानिहसगाच्छनिःकश्चि
नोभवविम्वहृदिकेनाश्चमिवन
स्यनिःप्रशान्तशोकहृवाहोचिम्

का

८८

कोत्रस्तानाः पाणि ॥ ३४ ॥ पतन्तो
संशायकस्तत्वेन महस्य शोष
तः ॥ नदन्यः संशायस्यास्य ह्येता
नस्त्यप्रपद्यते ॥ ३५ ॥ आभगावात्रवाण
पार्थनेव हनाशुत्रचिन्नाशोस्तस्य

विद्यते नहि कल्पाणां कल्क
विदुर्गं नितान्तं गच्छति ॥ ४ ॥ आ
प्यप्रप्य कल्पाणां कालविना
शायानां समाः ॥ प्रवृत्तां प्रोक्त
तां गेहे योगस्य हेमिना यत्न ॥

गी

८५

अथवा यो गित्तमेव कलेन ।
व नित्यो मत्ता ॥ यत्तद्विबुधैर्भन
रेल्लोके जल्लयदीहये ॥ ५२ ॥
तच्च न वादिसंयोगो लभते ॥
योर्वदीहके ॥ यत्तत्तत् ॥ ॥ ॥

चतुर्लोभयः संसिद्धा कुरुनेद
न॥ पूर्वाभ्यासेननेनैवद्विपत्त
त्यवशेषाणिस्तः॥ जिज्ञासुवपि
योगस्य शास्त्रकृत्तानिचर्तते॥ ५॥
अपन्नापन्नान्कुर्यात्तस्य

का
२५

इति कालिदासः प्रणे क जन्म से ।
सिद्ध कृत नो व्याप्ति व योगानि ॥ ५ ॥
न पारस्वभ्यो धि के योगी सानि ।
भ्यो धि न तो धि कः कर्मि भ्य आ
धि के योगी न स्मा योगी ॥ ॥

भवाञ्जन॥५॥योगिनाम।
पिसर्वेषामङ्गलानां तन्मा॥॥
अथावाभजन्तयोगीनां समस्त

ॐ
ॐ

नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥
हृदयं ध्यात्वा सर्वं कर्माणि ॥
देव प्रसादात् सर्वं कर्माणि ॥
सर्वं कर्माणि सर्वं कर्माणि ॥ १ ॥

प्रो भगवातु उवाच ॥ नय्यासक्तमना
वायं यो वायं प्रमत्तमदाप्रयः ॥ अ
संयायं सनप्रमायय्याज्ञास्यसि
नन्वेष्टारः ॥ ॥ शानं नंदं सौविज्ञान
मिदं वदन्मास्यशेषतः ॥ यज्ञान्ता

मो
१०१

नेह भूयो न्य ज्ञात व्यसवा शि॥
 व्यत ॥ २ ॥ मव ध्याणा सह स्त्रे प्र॥
 कश्चि यतानि सिद्धये ॥ यतना
 मपि सिद्धानां कश्चि न्मावेति
 न न्वतः भू मिश्राणा न स्मा वा प्रः ॥

सि म नो वा डि रे व व ॥ अ हं का र ॥ लि
यं मे ग मि त्त अ क्ति व ह्था ॥ ५ ॥ अ प
रे यो मि त्त स्त न्वा प्र क्ति वि डि मे
प रं ॥ जी व भू त्तो म ह्वा वा ह्वा प य ह्
प य न ज ग न् ॥ ए न यो नो लि भू त्तो

गी

५२

नि सर्वोपायान् यथा रथः प्रहं हं हं
न्यस्तस्य जगत्तः प्रभवः प्रस्तस्य स्तः
याः जगत्तः प्रवत्तवन्ता न्यक्कि विदः
स्तियत्तजगत्तः अपि तत्तवन्तः ॥
प्रोक्तस्तत्तवन्तः

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ३ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ४ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ५ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

1-2

वंमृतेषु तेषु श्रुतं ॥
 श्रुतं तेषु श्रुतं ॥
 श्रुतं तेषु श्रुतं ॥
 श्रुतं तेषु श्रुतं ॥
 श्रुतं तेषु श्रुतं ॥
 श्रुतं तेषु श्रुतं ॥

कामरागाविवर्जितं धर्माचिरु
शोभतेष्वकाशोस्मिन्नरत्नधमः
यत्तैवसात्त्विकामावासाजज्ञाः
स्नायामसाश्रयेः सत्तपैवैतिसात्त्विक
द्विजस्यद्वेतेष्वेतेष्वेति॥१॥ वि॥

ॐ
१-८

गुणात्मनो वेदां च वेदाभिस्तवेमि।
हं जगत्तमो हि तं नाभिजानामि।
निजामेभ्यः परमव्यये ॥ १ ॥ हे वेदा
ह्येवागुणात्मनो ससमस्तथात्रवः
न्यथा ॥ नमो मेव ये प्रप ॥ ॥

प्रपद्येते माया मेतां तरे निने
नमा इह निनो नूनाः प्रपद्ये
तेन रायमाः नायया पर्यतः
ताना आस्त्ररे भावमायिताः
चतुर्विधा भजेते भोजनाः सक

५

१५

गी

१-५

नि नो अंत आ नो जिज्ञासु व
या याज्ञा नो व भवत ष भ
ने याज्ञा नो नित्य पुक्त एक भ
क्ति विरिया या नो प्रियो हि ता
नि नो न्य ये मा हं स च स मा प्रिय

इत्याशाः सर्वं पर्वे नैत्ताना नान्मे
वमे मतं ॥ आस्थितः सद्दिष्टका
त्मात्मा भवानुत्तमा गतिं ॥ १८ ॥ वा
हे नो जन्मना मने नानवा न्माया
पयते वासुदेवः सर्वमिणि स महा

ॐ
१-६

त्मासुहृन्मः॥ काभैरुनेने॥
ह्यतज्ञानाः प्रपयेनेत्यदेवता
नेतनियममास्यायप्रकृत्या
नियताः स्वया यो यो यो यो ननु
भक्तः प्रदुयावितनमिहानि नस्य

न १२८

संश्रुतामेव विदधास्य ह ॥ २ ॥ स
तथा श्रुता श्रुतस्तथा श्रुतः
सो ह ते न भवते च ततः का मान्
येव विदधास्य ह ॥ ३ ॥ अतः वेत
फलं तेषां तद्भवन्त्यमेव सौ ॥

गी

१-७

देवान्देवयज्ञोपातिमद्भक्त्यो
निसामोपि॥२॥अथैकव्यक्तिः
मायनमन्यतेमामवदयः॥पर
भावमजानतामभावयमवना
मोनाहप्रकाशःसर्वस्ययोगात्

मायासमासतः॥ मूकोपेक्षाभि
जातीति लोकोमासजमवयव
वेदादेसमलोत्तानिवर्तमाना
निवाचनेन॥ श्रीवप्याणवधुना
निमानवेदनकश्चन॥ इच्छादिव

ॐ

१-८

समस्तो नन्देह सोह नभारवत् । स
र्वभूतानि स माह सर्वो योतिषं
तपः ॥ २५ ॥ ये च्यान्त नमो नमो पापे नमः ॥
नानाप्रपापकर्मणां ॥ नन्देह सो
ह निर्वृत्ता भजते माह प्रब्र ॥

नः १८ जगत्समस्तमात्मना यमा
माश्रित्य यत्नं निर्य नवत्ननदि
इहोक्तं सत्समात्मनः सत्समाश्रितः ।
न २५ साध्याध्वनाधिदेवमासा
धियास्तवयेविहः प्रयागाका ।

अर्जन उवाच ॥ किं तद्ब्रह्म किं न।
प्यात्म किं कर्म पुंरुषात्मनः ॥ अ
थिभूतं वा किं प्राक्तनमाथि देवं कि
ञ्च व्यत ॥ आथियज्ञः कार्यं कौत्र ॥
देहे हि सन्मयं स्तुदन ॥ प्रयाणा ॥

मी

११

कासेवकश्चेत्योमिनि यता।
न्माभिः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ इति
वैवर्तपर्वमेव भावोऽप्यात्मसुख
ने ॥ भूतभावोद्भवकरो विसर्गः ॥
कर्मसंश्लेषः ॥ प्राणिभूतलक्ष्यो भा

वाप्ररुश्राधिदेवतं। अथियज्ञो
हमेवावरेहदेहभक्तोवर। ध। अ
तकालिचमाभवस्मरन्त्यत्कार्क
लेखरे। यः प्रयाति स न ज्ञावेया।
तिनास्त्यत्रसेयाया। येयेवापिस्म

गी
११२

रक्षावेत्यजन्ते कस्मैव वं॥ तं न
मेवेति को न यस्मात्तद्भावमा
विनाः॥ तस्मान् सर्वेषु कालेषु स
मन्त्रस्मरय्येव॥ मर्यापि न मनो
वद्विभागेवैष्यस्य सेशायः॥ ०॥ ३॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ॐ
॥३

पंमादित्यवर्णातमसः प्रवक्ता
न॥ प्रयाणाकालेननसावनेन
भक्ताप्रत्तायोगावनेनचेव॥ स्म
योर्मध्येप्राणाभावेप्राणसम्यक्ता
न॥ परंप्रकृषस्यैतिदिष्टं॥ यदस

वेवेदविदोववेदंतिविशानियय
नयावीनयाणाः। यदिहंतोत्रान
वयवरेतिननेपदसशदृणाश्च
द्वे॥ सवह्वायाणिनायम्यमनाए
दिनिकुञ्च। मृथादायान्ननः।

ॐ

॥४॥

आणामास्थितो यो राधा राणा न
ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म व्याहृतं नमो
ननु स्तवः प्रयानित्यज्य नृहंस
यानित्येवमावा नित्यं प्रनन्य च नमो
सततं यो मां स्तवन्ति नित्यं प्रः नमो

स्वाहं सलभः पाथ्यनित्यपुक्त
स्य यो गिनः॥ मा सुपत्यपनजन्त
३॥ त्वलभयमया अतमः॥ मा सुव
त्तिमद्वात्मानः संकिदिपवमा
गताः॥ प्राब्रह्माध्वनालोका

ॐ
॥

पुनरावर्तिनोऽनन्तमाशुषेन
नकोऽन्तेषुपुनर्जन्तुनाविषेन
हृदयशुभापयेनैवमहर्षेभस्मणा
विदुः॥ सात्रियशुभासहस्रानांनृप
रात्रविद्योजनाः॥ अथैकव्यक्तयः॥

सर्वोः प्रभवन्त्याहुः शाश्वते । शाश्वत
गामे प्रलीयन्ते तत्रैवाव्यक्तं संत
कम् । भूतशामः सपवायं भूत्वा
भूत्वा प्रलीयन्ते । शाश्वतगामे वयाः
पार्थ प्रभवन्त्याहुः गामे ॥ १५ ॥ एव

क्तमात्रभावोक्तोक्तमात्र
 ज्ञानतः॥ यः स सर्वेषु भूतेषु न यः
 त्वनविनयति॥ अथकोक्तवदत्त
 क्तमात्रः परमात्मनिम्॥ यथा
 अनादिब्रह्मदानपरमममन॥

॥
 ॥

प्रकृषः सपयः पाथ्यभक्त्यालभ्य
स्मनन्त्याया यस्यात्तः स्यान्निरुहः
नानिरेकसर्वामिदमनन् यत्र
कालेनानाहन्तिमाह्वानिचवयो
विनः यथाताथानिर्नकालवद्व्या

ॐ

॥३

मिभवनतषम। अश्रिज्योतिरहः
अहः। धाणासाउतवायास
नत्रप्रधानायाकुंनित्ररुनत्रन।
विदोजनना। भूमावाविस्तयाह
सायासासादनिणापनन।

तत्र वा नुम संज्ञाति यो गी ।
प्राण्यति वतते ॥ शुक्लक ॥
लो गतो ह्यो जे ज गतः शाख्यत
मते ॥ पकषाया न्य नाह नि ॥
मन्यया वतते पुनः ॥ ने न सु ॥

सं

॥८

नोपार्थः जानन्नयोगीश्वर्यति
कश्चन॥ तस्मान्नैवेषकाले
प्रयोगायक्तो भवार्जुन॥ वेदे
प्रयत्नेष्वनपुस्तैव वदन्वेष
पत्स्यायफलमिदं शुभ॥ ॥॥

अन्त्येति नन्तु सर्वमिदं विदित्वा
योऽपि सर्वं स्मरन् ननु पतित्वा यः
न ॥ इति श्रीभगवद्गीता सप्त

ॐ

११५

निबलतवतलविषायोयोगया
ह्यश्रीकृष्णार्जुनसंवादेक्षर
निर्गुणनामाष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

प्रो भागवानपाव॥ इदं न नेशु स्य न सं
प्रवक्ष्याम्य न सूय व॥ ज्ञानं विज्ञा
नं स हि न य ज्ञाना मोक्ष स एव भा॥
राजं विद्या राजं शुद्धं पवित्रं मिदं
शुद्धं स॥ अथ ह्यावगासं यं स एव॥

ॐ

एवैकं तन्मसं सत्यं ॥ १ ॥ अथ अहं यानाः प्रह
सायमसं सत्यं स्थापयेत्तप ॥ २ ॥ अथ प्राण्यमानि
वर्तन्ते मृत्युसंसारवर्तमानि ॥ ३ ॥ मया त
न्मिदं सर्वं जगदव्यक्तमूर्तिना ॥ ४ ॥
तस्यानि सर्वमूर्तानि ॥ ॥ ॥

न च्वाहं ते श्यावा स्थितः॥५॥ न च म॥
त्स्यानि भूतानि पश्य स योग मेव
॥ भूत भूत च भूत स्यान्ममात्मा भू
त भावनः॥५॥ श्यावाश्च स्थिता निर्य
वायुः सर्वत्र गोमदान्॥ तथा सर्वा॥

को

गोभूतानिमात्स्यानीत्यपथारय
सर्वभूतानिकौतयेप्रहर्षित्योनि
मामको। कल्पयेपुनस्तानिक
ल्पदोविरजाम्यह॥२॥प्रहर्षित्य
मवहृभ्यविरजामिपुनः पुनः॥॥

भूतशान्तिमंस्तुतमवशोप्रत्य
नेर्वशान्॥ नवमोत्तानिकमोत्तानि॥
निवशंतिथनेजय॥ उदासीनवदा
सीनमस्तकेतेष्वकर्मस्त॥ १॥ मया॥
अदोणाप्रकृतिः सुयतेसचवाचरे॥

क्षीमासरीवैवप्रकृतिमाहर्षो
श्रिताः॥१॥महात्मानस्त्वमापायः।
देवीप्रकृतिमाश्रिताः॥भजेत्यकम्
बनसो ज्ञानाभूतादिमवयवे॥१॥सत
तर्कान्तयेतोमापन्तश्चहृद्वेत्ताः॥

ॐ

नमस्तस्यैतच्छ्रमाभक्त्या नित्यप्रक्ता
शुभासने ॥ १५ ॥ ज्ञानमयज्ञेनचाप्यन्यव
ज्ञेनोमाशुभासने ॥ एकत्वेनहृद्यत्वे
नवद्रुधाविद्यतोवावे ॥ अहंकारव
हेयसंस्थाहमहमोवयं ॥ नमोह ॥

महमेवाज्यमहमाप्रवहेद्रुते ॥ ५ ॥
पितामहस्यजगतामातायाताप
तामहः ॥ वेद्यं पवित्रमोकारं च ॥
कामायनं ववव ॥ १० ॥ गानिर्भन्ताप्र
भः साक्षीनिवासः सावर्ण्यस्य च ॥

ॐ

प्रभवः प्रलयस्यानानिधानेवीज
मवधे ॥ १ ॥ तपाम्यहमहवर्धनिग
ज्ञास्युत्तममिच ॥ २ ॥ तपाम्यहमहवर्धनिग
प्रसदसवाहमज्ज ॥ ३ ॥ तपाम्यहमहवर्धनिग
मोसोमयाः ॥ ४ ॥ तपाम्यहमहवर्धनिग

गीर्तिपाशयेते॥ नोपपापमासायच
रेद्रलोक्ममंतिदिष्टान्निविदेव॥
भोगान्॥२॥ नोत्तुक्कास्वर्गलोक्॥
विशाम्सेदीणोपपापमार्गलोक्वि
गीर्ति॥ पवत्रयोधर्ममवप्रपमागाना

॥

गते कामका मातमंते ॥ २॥ अतः
न्याः श्रितयेतो मां ये जनाः परेषा
मते ॥ तेषां नित्याभिपुङ्गवा नो योग
क्षमेव ह्यस्य ह ॥ २॥ येषां न्यदेवताभ
क्ता ये जने अङ्गानि ताः तेषां न्यदेवताभ

तेषां यच्चोक्त्या विधिपूर्वकं ॥ २३ ॥ अहं हि
सर्वं यज्ञात्मा भोक्ता च प्रभुर्वचस्व ॥
तस्मात्सामिज्जावेति तन्नेनात्तश्च वं ॥
तिने ॥ २४ ॥ योतिर्देवप्रता देवान्यिह
न्योतिर्पितृप्रताः ॥ २५ ॥ योतिर्न्योतिर्भू

४११

तेनोपायांति मया जिनोपि म॥ २५॥
त्रेष्वप्यफलं तोये यो मे भक्त्या प्रप
द्यति ॥ तदहं भक्त्युपकृतं मया
प्रयत्नात्मकं ॥ यत्करोषि यदस्मात्
यत्नोपि ददासि यत्नं यत्नं स

कोत्तयत्तत्कुरुषुमदप्योत्त॥२०॥
प्रभाप्रभाफलैरेवंसादस्यसेकर्म
संधनैः॥सैन्यासयागप्रकात्मावि
प्रत्तोमासुपेष्वात्त॥२०॥संभोदस
वभूत्तप्रनमदेष्वात्तनापिपः॥२॥

जा

भजंति तस्मात् भक्त्या साधयेत्तेन प्र।
चाप्यहं ॥ २५ ॥ अपि वेत्सु इवावाप्य
भजन्तेनामन्यभाक् ॥ साधु रेवस।
मंतव्यः सम्यग्व्यवसितो हि सः ॥ २६ ॥
दिशे भवति यस्मान्नाशाद्यस्तुतिः।

निनिगच्छति॥ कोनियप्रतिजा
नादिनमेभक्तः॥ प्रणाशयति॥ ३॥
मादिषाद्यवपाशित्तयेविस्वः
पापयोनयः॥ स्त्रियोवैश्यास्तथा
शूद्रास्त्रिपयानिषवांगानि॥ ३॥ किं

ॐ

पुनश्चैकानां पुण्याभक्तावाज
पुण्यकृत्या अलित्यसुखाविना
कमिमांसाप्यभजस्वसा ॥ ३३ ॥ म
न्मनाभवसद्भक्तामयान्मना ॥

नमस्कुरु॥ मामेवेष्टासि पुनैव
मान्मानमान्यवायसाः॥ १ ॥
दत्तिप्रोभागावर्द्धनास्तपनिष ॥
स्वस्वस्वविद्यायोगयोगयोग ॥

श्रीमन्मन्त्रवाचस्पतिः॥ मूषपवमन्त्रः
वाहो शुभमेष रम्यवतः॥ यत्तद्देवः
श्रीयन्मन्त्रवाचस्पतिः॥ मिहिन्तव्यम्
वा॥॥ नमो विभुः स्वव्यापकाः प्रभवः
नमो देवैः॥ अहमादिदेवानां

ॐ

महर्षीणां च सर्वशाः ॥ २ ॥ यो मा भ
जमनादिचर्वात्मलोकमस्वये ॥
प्रसंगमूकः समान्येषु सर्वपापैः यः
प्रत्यक्षः ॥ ३ ॥ अदिज्ञानमसंमोहः ॥
समासन्नेदमः यामः सर्वैः स्वमेव

आवाभयेवाभयेमेवव॥५॥ अहिंसा
समतातद्विस्तृणोदानंयशोयशः॥
भवेतिभावःभूतानामननपुनरुच्य
ग्विथाः॥५॥ मद्वर्षयःसप्तपुर्व्ववत्मा
शननवत्मा॥मद्वासानसाज्ज

ॐ

ताये धात्वाकरमाः प्रजाः ॥ ५ ॥ यत्ता
विभूतिवोगं वसमयोर्वित्तनसत
साविकेपेनयोगानपुज्यतेतात्रसे
दायः ॥ २ ॥ अहं सर्वस्य प्रभवो ममः स
वै प्रवर्तते ॥ इति मन्त्राभ्यन्तेमात्रथा

आवसुमाविताः॥मावितासद्गताः॥
आण्णावाथयतः॥एवस्पर्शः॥कथये-
तश्चमावितासर्व्वानिचवमेतिच॥
तेषांस्तनयकानांभजतांश्रीति-
हर्व्वकः॥इदामिवादिष्योर्गतेष्वनमा-

ॐ

सुप्रयोजिते॥ मेघासेवावर्केपा॥
समस्तमज्ञानमनमः॥ लाशायाम्ना
समावस्थोत्तानदीपेनभास्वनः॥
आर्जनवत्त॥ परं ब्रह्म परं धाम परं वि
शेषवर्गमेवान॥ प्रकृतेयास्तदित्य

सा हि देवमजो विभुः । अद्भुतः स्यात् ।
स यः सर्वदेवाधिना रद रुतः स्यात् । अस्मि
न्मदेव लो व्यासः । स यः सर्ववभवा वि
भुः । सर्वमेतद्गुणमन्यः सन्मा च दसि
केशवः । न हि ते भागवन्मूर्तिरिदं ।

ॐ

वानदा न वाः॥५॥ स्वयमेवात्मना
त्मानेवात्मनो प्रकृषात सः॥ भूतभाव
न भूतेषां देवदेव जगत्पते॥५॥ च॥
कमलं स्य यो वेणा दिव्या स्यात्तस्य
भूतयः॥ यामि विभूतिभिर्लोक्यते

मोक्षं वाप्यतिष्ठति॥१॥ कथं च
प्राप्तं यो गीष्वास्तदापि विवृतं
न॥ केषु केषु च भावेषु विवृतो मित्र
यवन्मया॥२॥ विवृतं रेणुगन्तव्यं
यो विवृतिचक्रमादत्तं॥ भूयः कथं

ॐ

यत्तन्मिहि शृणु च नो नानास्ति मे म॥
नो॥ १८॥ श्रीभागवातवाच॥ हेतुमेक
ययिष्यामि दिव्यास्मान्मिह भूत
यः॥ आथान्यतः कुरु प्रहृष्टास्त्येनो॥
विस्तारय मे॥ अहमात्मा पुशो केशा सर्व

यस्मिन्तः अहमादिश्चनयेवभू
तानामेतपचव॥२॥ आदिन्याना
महविस्त्रय्यानिषावाचिवंश्चमान्
मरीचिमरुतामास्मिनस्तथापामह
शाशा॥ वेदानां सामवेदास्मिन् देवा

ॐ

नामस्मिन्वाभवः॥ इन्द्रियाणाम
नश्चास्मिन्भूतानामस्मिन्वतना॥ २॥
रुद्राणांशोकश्चास्मिन्विमेषोयत्
वत्तसाम्बसूनापावकाश्चास्मिन्मरुः॥
पितृर्वरिणांमहे॥ प्ररोधस्तवशुक्लमोचिदि

ॐ

ये ह्यहं स्यान्ति॥ सेना नो नाम ह्येकं दः
सर्वसा मास्मिन्साया वः॥ २५॥ महर्षी॥
एतां भूय वदंति गिरा मास्मिन्क मन्त्रं॥ प
ज्ञानं जपयन्तो॥ स्मृत्या वशा एतां हि
मास्मिन्॥ अथ मयः सर्वहृदा एतां दः॥

गो

वर्षोणो वना रदः ॥ गोधर्वाणो चित्र
वधः सिद्धानो कर्णिलो मुनिः ॥ २४३
चैः प्रवक्तव्यानां विदितानां मूलो
द्भवः ॥ सेवाचतुष्टयं शोणानां वन
वार्धिवे ॥ २४ ॥ अथानामहं वक्ष्ये नृप

नामस्मिन् कामधुकः प्रजनश्चास्मि।
कंदर्पः संपाणामास्मि वासुकिः ॥१॥
अमलश्चास्मि नागा नो वरुणो वा द
सा महः ॥ पितृणां मर्यमाश्चास्मि यमः
संयमना महः ॥२॥ मरुता दश्चास्मि दे

कीं

न्यानां कालः कलपतामहे॥ म॥
यथा एतावन्मृगं दृष्टं वै न तस्य श्रमो वि
पातः॥ ३॥ यवनः यवतामस्मिन्मः स
स्वभूतानामहे॥ कथा एतामकवशास्मि
स्वभूतानामस्मिन्मिन्मः॥ सर्वगतामा

द्विस्तत्र स यथैव वाहमज्ञेन ।
आत्मविद्याविद्यानोवाहः प्रवर
नामह । अक्षराणां भवकारिभ्यः
इः सामासिकस्य च । एतदमेवाक्ष
यः कोलायात्ताह विषयो मुनिवः ॥

ॐ

मन्त्रः सर्वदेवसाहस्रवृक्षवृक्षभावि
पानो कर्माणिः प्रोवाकनाशोपायः
कर्मणिर्मेधापुतिः दीप्ता हृदयसाधन
नयासाधनायावती हृदयसाधनहोमा
साधनायावती हृदयसाधनहोमा

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

३०

कविः॥३॥ देशे दस यत्तामस्मिनी ।
तिरास्मिजि गोपता ॥ ओ नै चै वास्मि ।
युस्याना ज्ञाने ज्ञानवतामहे ॥ ३८ ॥
यच्चापि सर्वभूतानो वीजेतदह ॥
सुजेन ॥ न न दस्ति विनायत्साम्नायाम्

नै च

ॐ

अथ वाचस्पतये नमः किं नमस्तवा
न विष्टम्याह मिदं कस्तन्यवे कोशानि

लालमात्र इति श्रीभगवद्गीतासु पञ्चमोऽध्यायः

अस्मिन् विषये योगाचार्येणाह्वयानि सन्ति

चादिविना निष्कारितामदप्राप्तिर्यथा च ॥ १ ॥

अर्जन उवाच ॥ सद्वृत्तं ह्यवश्यं
 मया ह्यसंयमात्मा संश्रितं ॥ यच्च यो
 र्कं वचस्तेन को ह्ययं विवाताम
 नः ॥ भवाप्ययो हि धृत्वा नाश्रु
 त्वा विस्तव शोभया ॥ ननः कस

ॐ

लपत्रादिमाहान्त्यमयिचाम्
व्ययः॥पवमेनयथात्यन्तमात्मा
नयवमेत्यरः॥हृष्टमिच्छामिने॥
हृष्टमेत्यरंपुरुषान्तमः॥रामन्यः॥
सोपादितक्यक्यमयाइष्टमिनि॥

प्रभो॥ यो यो सारुतलो मेने दर्शो॥
यात्मा लमव्यय॥ ५॥ श्री गणेश
नवाव॥ पश्य मे पादौ हृषीकेश॥
शान्तो भव सदा स्वशा॥ नमो॥
विधा निदिब्या निनानावर्णा॥

ॐ

हृत्ता निव ॥ ५ ॥ यथादिन्यान्व
हृत्ता निव ॥ ५ ॥ यथादिन्यान्व
वहन्त्येह एह एवार्णवा यथाश्च
यार्णवाभावन् ॥ ५ ॥ इह कस्य जग
न्कोक्ता यथाश्च सचराचरे ॥ ५ ॥

देहेयाशोके शाय श्रान्त हृष्टा मि
हृष्टा मि ॥ नानासाया क्यसे हृष्टा मि
नेनेवस्ववद्वषा ॥ दिव्ये दर्शानि
नेवद्वः पश्य मे योगात्मसुख ॥ य
नेन पश्यताव ॥ एवमुक्तात्तनारी ॥

ॐ

जन्महायो गोष्ठ्यो हविः॥ दर्शः॥
यामासाणा र्या यय वन नृप मस्य व
अनक वक्र नम्य नमन काङ्क्षत द
र्शाना॥ अनक दिव्या भव गो दिव्या
नक योना यथ॥॥ दिव्य नाल्या

वदथ वेदित्वा यथा बुद्धेन यत्नं लब्धं
अथ मया दित्वा मननं विद्यात्मा बुद्धिः
एवेदित्विदं सत्तत्त्वस्य मया यत्नं
गणितं विद्यात्मा दित्वा सत्तत्त्वस्य मया
स्योद्भासितं सत्तत्त्वस्य मया यत्नं ॥ १२ ॥

ॐ

कस्य जगत्कलं प्रविभक्तमने
कदा। अथ प्रवदवदवस्य शो वा
पादवस्तदा।। ततः स विस्तया
विष्टो रुष्टो वा शनं जयः। अथा
म्याशि वसा देवस्तानां जतिवभाष

त ॥ ५ ॥ अर्जुन उवाच ॥ पश्यामि
देवोक्तावदेवदेहे मेवाक्ता
भूताविश्यावसेवान् ॥ ब्रह्माणा
मीशोक्तमन्नासतस्य नृणां च
सर्वावयवेष्वदिव्यान् ॥ ५ ॥ अ

कीं

नकवाहृदववक्रनेत्रेषुश्या
मिन्वाभवनानेनरूपेनानेनन
यानप्रनक्तवादिषुश्यामिवि
युष्यराविद्युत्तुषे ॥ ६ ॥ किंवादि
वादिमेवकिंवावमेजावाश्या

वेत्तादीभिर्मेते । यथा मित्रादु
 निरीक्ष्यमानाद्वा मानत्वात् ।
 कतिमप्रमेयम् । त्वमेवमेव ।
 मेवेदिताद्यन्तमस्याविवक्ष्यमाणं
 निथानम् । त्वमेवमेव । यथायन्तथम्

ॐ

गोलासनापनस्तप्ररुषोसतो
म॥ अनादिमध्यातमनतवीर्य।
नमस्तवाकृपाशिरुयंनरे॥ पश्य
मिषादीनकृन्नायावकंसनज।
सावित्र्यामिदंतपने॥ यावाहृषि

व्यो रिद मेत रं दिव्या मेत न ये केन
दिया स सर्वोः दुहा न नृप नृ
येन वेद लो क च येन व्यापितं स
द्वा लो कः ॥ २ ॥ अर्धो दिव्यो स र स वा
विशो न क विद्म ताः शो न स्मि ।

ॐ

योगयोगानि स्वस्तीत्यन्तामहावि
सिद्धसंवाः क्तवेनिन्वास्तति ।
भिः प्रसक्तानिभिः कदादिन्याव
सर्वोयेवसाध्याविष्टाश्चिनो न
कनश्चाकथाश्च जेथर्वयदाः स

वसिष्ठोवाचीदयेनानाविस्मि
ताश्चैवसर्व॥२३॥तुण्यमहमवज्ज
वन्तानांमहावाहवज्जवाह॥
रुणाह॥वहदववज्जदृष्टाकवा॥
नहृष्टान्नाका॥प्रथमिनास्त

ॐ

आदि नमः स्तुत्यादि समने कन्व
एवात्मानने द्याम विशास्त्रने
हृद्वादिना प्रव्याधिना नवात्मा
धर्माने विद्यानि शाने विस्मा २
देशकवात्मानने चानि ह

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ॐ

शोणाः स्रुतप्रवस्तथासोमहा
स्मदीयेवापि योथमुविः ॥ २५ ॥
वक्राणीतेनवरभाणास्विशोति
हेष्टाकवाल्मानिभयानकानि
कचिदित्तशादशान्नरेषसे।

हृषीकेशं हृषीकेशं हृषीकेशं हृषीकेशं ॥ २० ॥
यथा तदा नावद्भवा च वगाः स
मुद्भवाभिमुद्भवा इव नित्यं नित्यं
नवाभिनावलोककवा विवर्तन
वकापयामि विवर्तन ॥ २१ ॥

ॐ

प्राप्रदोमं ज्वलनं पतंगानि च यो
तिना यथा यथा मृदवे गानाः ॥ न च
ना यथा यथा विद्याति लोकास्तथा
पिवन्त्याः ॥ समुद्रवे गानाः ॥ २ ॥
स्निग्धस्य सुसमानः सुमनो हरेः ॥

कात्समशाब्दनेजेत्तादि॥ते॥
जातिवापुर्व्यज्जगत्समप्रभास॥
स्तवोऽशुः प्रतपेतिचिस्मा॥३॥या
व्यादिमेकाभवावप्रयुक्तान्
मास्ततेदेववरप्रसीद॥चिस्मान्

ॐ

मिच्छामि भवेत्तु मां येन हि प्रजा
नामि तव प्रसीतः ॥ ३ ॥ श्रीमद्वाचः
वाचः ॥ कालोऽस्मिन् लोकदोषकृत्य
संशोऽस्मिन् लोकान्माहृत्य मिह प्रवृ
त्तः ॥ करोति यत्तु न भविष्यति सर्व

ये वा स्थिताः प्रत्यनेकेषु योथा
नस्मात्तु शक्तिरुपशान्तमस्वमि
त्वाशास्त्रे च गान्धर्वसमृद्धिर्मा
वेति निरुहताः पूर्वमेव निमित्तमा
त्रेवमवस्थव्यस्य चिन् ॥ ३३ ॥ दशाणां च

ॐ

भो कौच जय इत्येव कौच नया
न्या नपि यो धवी रात्र मया ह
नो ह्यजो हि माव्या या एषा प्रशस
जेता किं वशा स यन्मा न् ॥ ॐ जय ॥
च पण मुन्मा वय न के शा वस्य ।

हृत्तो जालिर्वापमानः किरीटा॥
नमस्कृत्वाभूय यवाहृत्सग
हृत्तो भीतभीतः प्रणाम्य॥ अर्जुन उ॥
वाच॥ स्थानेन ह्येषां के यान् वामकी
न्यान् गान्धर्वान् वरज्यमव रज्य

सिभीना निविश्याद्भवंति सर्वतस
 स्थितिचमिदसंवाः॥ कस्माच्चनन
 मरन्महात्माना योयसंभ्रान्तिगोप्याः
 दिक्कुर्यात्प्रभन्तदेवयाजगामिवास्तस
 मन्तारसदसन्तत्परेयम्॥ नमोदिदे

वः प्ररुषः प्रराणास्त्रमस्य वि।
स्यस्य परं निधानं चत्वारि वयः।
चपरं चपासन्त्यागतं विद्यमानं
ननुषः वापुषः कोऽपि वरुणाः सा
या ईणाकः प्रजापतिस्तथापि

महेश्वरः॥ नमो नमो नमो नमो नमो नमो
कृत्वा प्रनमः॥ भूयो भूयो नमो नमो
स्तु॥ नमः॥ प्रवृत्ता दृष्ट्युत्तरे
नमो॥ स्तुतं सर्वं नमो सर्वं॥ अने
तयोः यो नित्यं विष्णुः सर्वं सदा

हाराशाप्यासनभोजनेषु॥ एको
यवाप्यचतननक्तनक्षत्रान्तान्
वेत्तामहमप्रमेये॥ पितृमित्रो॥
कस्यचवाचवस्यननस्यपुत्र्यश्च
गुरुर्गरीयान्॥ ननक्तनोक्तस्य

धिकः कनो न्यो लोक च ये प्य
तिम प्रभावः॥ न स्मा न्यगा म्य प्र
पिायाय का वा प्र सा दये न्ना म्द
मा शा भी न्य॥ श हृष्ट हृष्ट पूर्व हृष्टि न्
स्मि हृष्टा भये न च प्रव्य शि न्म न्म

ॐ

मे न देव मे वर शो य देव वरुण प्र सीत
देव या जगानि वा क किरीटि न
गादि न चक्रा ह स्ता मिच्छा मित्रा
हृष्टा हस्त ये व न न वरुण च
नक्षत्रा न स ह स्त वा ह्ना म वा विष

मूर्ते ॥ ५॥ श्री भगवान् वावा ॥ मया
 प्रसन्नेन तवा ज्ञेने दंष्ट्रये पर्वद ।
 शिालकात्तयो गान् ॥ तजो मय ।
 विद्यमन्तना काये वन्मन्तदन्त्येन
 नरुष्टुष्टुर्व ॥ ५॥ नवेदयस्मथ

ॐ

यनेन दानेन वा क्रियाभिर्नेत।
योऽभिरुचैः॥ प्रवचनैः शास्त्रैश्च
हेतुलोके ह्येव न कुरुषु
वार॥ मानेन वा या माव विभुः कुरुषु
वा ह्यश्वरूपं चारमा ह्यश्वमेव॥

प्रीतभीः प्रीतमनाः पुनस्तदे॥
वमेहृषमिदप्रपश्य॥५॥ संजयउवा
च॥ इत्यर्जुनवासदेवस्तथाकाशः
कंपदशायामासमुखः॥ आयासया
मासवभीतमनस्तुत्वापुनः साम्॥

मय्यपुनर्महात्मा ॥ इति नमो ॥
हृदयानुषंगेन तव कोमलजना
देन ॥ इत्यानीतास्मिन्नेवतः सचेता
प्रकृतिगतः ॥ इति नमो ॥ सुहृ
देभ्यो नमः ॥ इति नमः ॥

देवाग्रप्यस्य रूपस्य नित्यं दर्शना।
न कांक्षिणाः॥ नाहं वेदं न नृपसा
न दानं न च ज्ञया॥ शाक्यपर्वणः।
दाद्रुहृहृष्टवानां नित्यमायया॥ न
नित्यान्तं न नित्यया शाक्यग्रामं वर्णयथा॥

ॐ

मेन। कान्तेद्रुष्टं च तान् न प्रवेष्टुं च
परतपः। सत्कर्म ह्येकस्मिन्पुत्रमात्म
रुक्मः। संगवर्जितः। निर्वैदः। स
वभूतप्रयः। सामायेनियोदव।।।

रातिश्रीमन्नदीनामपनिष्कृत्यलवि

यांयांयांयांयांस्त्रे श्रीकृष्णार्जुन
नमोवादेविद्यदृष्टपदशानानामकार
शोण्यायः॥॥॥ अर्जुनउवाच॥ व
वसन्ततयन्कायेभक्तान्स्वायं
पाशान्॥ येवाप्यक्षरमव्यक्तं जया

ॐ

के योगावित्तमाः ॥ ॥ श्रीभगवान्
वाच ॥ मय्यावेश्य मनो ये मानि
त्युक्ता उपासता ॥ अद्भुतापरा
योपतास्तमे पुक्ततामनाः ॥
यन्मन्त्रवमनिर्हृदयमव्यक्तपथं

पासते। सर्वत्रगामाचिंत्यचक्र
स्थमचलपुर्व। सान्निध्यस्यद्रिय
प्रानेसर्वत्रगामाचिंत्यचक्र। तत्रासु।
वैतिमा। मेवसर्वक्षुत्तहि। नवका।
रुक्। शोधि। कतवस्तेषांमव्यक्ता।

ॐ

सत्कचेतसोऽव्यक्तादिगानि
इः विदेहवद्विरवाण्यते यत्नः
सर्वोपाकर्मोपासविसेत्य
स्यमन्त्रवः॥ अन्त्येनवयोवो
नाथ्यायनउपासते॥ २॥ नखान्

हे सप्रहृत्तामृत्युसंसारका
गयान् भवाभिनविगान्ता
यस्यैव शान्तचेतसा म
येव मनश्चाथन्वमयिव
दिनिवेशाय निवसिष्यम

ॐ

येव श्रुतं कथं न संशयः ॥ ८ ॥
अथ विनं स माथा न न सा ।
कोषि मयि स्थिरं ॥ अथ ॥
स यो गो न न तो मा मि वृत्तं
य नं न न य ॥ अथ ॥ स य स स ॥

श्री॥सि मन्त्रं मय वसो भवत॥
मदं धर्ममपि कर्मणा कर्तव्यं
हि मवाप्स्यसि॥ अथैतदप्य॥
शान्तोऽसि कर्तुं मया गमायि
तः॥ सर्वकर्मफलान् गतः॥

रहकारः सखः सखः सखः सखः
मी संतुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः
सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः
सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः
सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः
सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः सन्तुष्टः

ॐ

यः॥ ह्रस्वमधमयोदगोशुक्तोयः॥ स
चर्मोप्रियः॥ अनपेक्षः॥ अविदेक्ष
उदासीनोयानव्ययः॥ सर्वोवैभवा
रित्पाशोयोमद्रक्तः॥ सर्मोप्रियः॥ १४
योनिरुपपन्नानिहोहिनशाचानिन

कौतुहलं प्रभास्यमापदिन्या
गीर्वाणमालम्ब्यः समेष्विवः॥
समः शोचोचमित्रचक्षुषा
नापमानयोः शोचोऽसह्यः॥
इः विप्रसमः सदा विवर्जितः॥

ॐ

ननु निन्दितानि मानास्त
होय न केन विवर्त्तयानि के ॥
तः स्थिरमनिमिक्तमाने
मिथो न वः ॥ येन यथा माने
मिदं यथा तत्पुण्यासने ॥

अहं यो न्यामन्परमा ।
भक्त्या स्तुता स मे प्रियाः ।
॥ १० ॥ इति श्रीमद्भगवद्गीता

१०

नाह्यपनिषत्तन्त्रादिना विद्यायां
योगाद्यानां स्रष्टा कृत्स्ना ज्ञे-
न सत्त्वादिभिर्योगो नाम ह्यहं
योगोऽयम् ॥

अनन्तवान्॥ प्रकृतिप्रसूतं च
दोषं दोषं न भवति॥ एतद्देवता
मिच्छामि ज्ञानं यत्तु कदाचि
। श्रीगणेशाय नमः॥ इदं शार्ङ्गम्॥
कौन्तेय देवमिदं विदुर्भार्यसा

ॐ

पतयोवेनिर्तेशाङ्गः देवशमि
तितादिदः ॥ २ ॥ देवशमिवापिमोवि
दिशवदेवेषुभारतः देवशमि
शयोशानेयमशानेमोलमम ॥ ३ ॥
नन्तरेयवथाहकथादिवावि

यत्तश्च यत्तः॥ सत्त्वयो यत्तः भावः॥
अतन्तः सा स नमः शुभाय॥ ५॥ न
विभिर्वज्रः पाणी न वदन्ति वि
विद्येः॥ एषा कः॥ सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः
सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः सत्त्वः॥ ५॥ न॥

ॐ

ह्रीं श्रीं नमो ह्येकाग्रो वीहि स्वयं क
मेव च इन्द्रियाणि दृश्याकचये।
च चोदियया च यः ॥ इच्छा ह्येवः
स्वावचः विस्मयान् अतनाथुनिः
यान् दान् च स्मयान् सन स विवका वरु

रुते अमानितमुदंभित्तम।
हिंसात्तातिराजं च। व्यावाया
पासने यो च स्वेयमात्मविनि
ग्रहः। इन्द्रियाद्येषु च वायव्यमन
हकारणवत्त्व। जन्ममन्यजवा

ॐ

व्याधिदुःखदोषानुदर्योने॥५॥
अकालिकरत्नाभिःसुखाःप्रचदाव
गह्नादिषु॥नित्येवसावित्रनन्
मिष्टानिष्टोपपन्निषु॥मयिचा
नन्ययोगेनभक्तियव्यभिचावि

गी॥ विविक्तदेवासेनिसमवर्तिनो
नसेसदि॥ अथ्यान्मज्ञाननित्यं
तत्त्वज्ञानाद्यदशान्॥ पत्तज्ञानमि॥
लिथोक्तमज्ञानवदज्ञानान्यथा॥ २॥
ज्ञेयपतन्यवदपानिवज्ञानामृत

किं

ममभुते अनादिमत्परं च हननसत्ता
नामसद्व्यक्तं सर्वतः पापिपापादेन
न सर्वतोदिशि वा भवे सर्वतः अ
तिमहोक्तं सर्वमाद्यन्यनिष्ठं नि
र्वैद्विद्यगुणभासे सर्वैद्विद्यविव॥

जिन्ने अस्तर्कसर्वम् श्रेयानि शुभा
शुभाभास्तु च वाहिरेन शुभना
नामचरं चरं मेव च सुखावाप्तदा
चिन्ने ये ह वस्तु चानि के च न न
चिभर्कचमूर्ते प्रविभक्तमिचव

नो भूतभर्तृवत्तत्तयेव शिस्तः प्र
 भाविस्तु च ॥ १० ॥ ज्योतिष्वाभायतर्प
 नितस्तमस्तः परब्रह्मव्यते ज्ञानेनैवे
 ज्ञानगाम्यस्तु दिक् सर्वस्यार्थो हित
 इति दातव्यं ज्ञानेनैवेवाकृतं

मासतः॥ सद्भक्तयनादिज्ञायम
द्वावायोपपद्यते॥ प्रकृतिप्ररुष
वैवविद्वानादौउभावोप॥ विवका
गोश्रयणाशैवविदिप्रकृतिशै
धवान्॥ कार्यकारणकान्वेदतः॥

प्रकृतिकव्यनः प्रकृतः स्वत्वः
स्वाभावो भोक्तृत्वहेतुत्वव्यनः प्र-
कृतः प्रकृतिस्योद्भिद्युक्तयुक्त-
नित्यान्नाणान् कार्याणां शुद्धां
योग्यतादत्तयोग्यनिजत्वस्य प्रक-

हृष्टावर्मेनाचभर्ताभोक्तामहय
वः॥ पवनात्मेनात्वापुक्तादेहस्मि
स्रुवः॥ पवः॥ ययमेवतिप्ररुषंय
हृनिचपुणीः॥ सह॥ सर्वथावर्तजा
कोपिनसमूयोभिजायते॥ यामना

त्मानि पश्यन्ति केचिद्दीनान्मातृमा
 तृमा ॥ अन्ये सांख्येन योगेन कर्म
 योगेन वापरे ॥ अन्ये त्वेवमजा नतः
 क्रत्वा न भ्यउपासते ॥ तेष्विच्छान्त
 रेत्येवमन्त्येऽक्रान्तिपदाय एवाः ॥ याः

वत्संजायन्तं किं चित्सन्तं स्याव
यजं वा मे दत्तं च दत्तं यजं स यो गान
दिदिभवनं वमः सवीर्यं वषट्मुः
नोष्टानि हन्तं पर्वमेयं वषट् चित्तं
यपन्तु चित्तं यपन्तु यः यपन्तु निस

ॐ

पश्यन्ति सर्वं पश्यन्ति सर्वं पश्यन्ति
वदन्ति तन्माद्यं न हि तन्माद्यं
नन्मा नन्माद्यं पश्यन्ति पश्यन्ति
नन्मा नन्माद्यं पश्यन्ति पश्यन्ति
नन्मा नन्माद्यं पश्यन्ति पश्यन्ति
नन्मा नन्माद्यं पश्यन्ति पश्यन्ति

कलां रसपश्यानि यदा स्मृतं
यवमाचगेकस्थमवुपश्रयानि॥
तलपवचविकृतावप्रकृतसापय।
तलदा॥ अनादिना निगमात्मा
न्यवमात्मा यमव्यायः॥ शादी रस्था

ॐ

पि कौन्तय न क शानि न स्निग्ध
न यथा सर्वगतं सो दृष्ट्वा दार्क
शाना पस्निग्धान् सर्वशान् स्थि
ना देहान् यत्काना पस्निग्धान्
यथा शक्यं यत्कः कल्म

लोकाणि संयाचिः॥ देवैर्देवीभिः॥
आकृन्तयन्काशायां तन्मायान्
देवैर्देवैश्च यो देवमन्तस्तान् च॥
व्या॥ भूतशक्तिसमादायैव
इत्येति नैवम्॥ १५॥ इति श्रीभग

वनी तालप निवल्लघालि विद्याप
 यो ग शास्त्र श्री कृष्णार्जुन सेवा
 देह देह देह देह यो यो ना मत्र यो दे ।
 ओष्णायः ॥ श्री भगवान् शिवाय ॥ प
 रंभूयः प्रवक्ष्यामि ज्ञानान्तांशा

नमो नमो ॥ यज्ञात्वा नमः ॥ सर्व
पयोऽस्ति हि मिवा गान्ताः ॥ इह यज्ञा
नमो नमो ॥ यज्ञात्वा नमः ॥ सर्व
पयोऽस्ति हि मिवा गान्ताः ॥ इह यज्ञा
नमो नमो ॥ यज्ञात्वा नमः ॥ सर्व
पयोऽस्ति हि मिवा गान्ताः ॥ इह यज्ञा
नमो नमो ॥ यज्ञात्वा नमः ॥ सर्व
पयोऽस्ति हि मिवा गान्ताः ॥ इह यज्ञा

मो

इह तस्मिन्नाभे दयास्य हं ॥ सं
 भवा सर्वभूतानां ततो भवति
 आवत् ॥ ३ ॥ सर्वयोनिषु को तय
 नृनेयः संभवति याः ॥ ता सोऽ
 एतमहं योनिरहं वा जेऽप्रदः पि

नमः॥ सत्सर्वज्ञस्तु मया त्रिगुणाः
प्रकृतिस्तम्भवाः॥ त्रिवर्धनः
महाबाहो देहे देह नमस्त्यये
नमस्तन्निर्मलान्तर्यामिणे
कमला मयः॥ सखि संगे नव ।

४०

१०५

प्राप्तिश्चानसंगेन चानव ॥ यजो
रागात्सकविदिहस्मासंगसम्
द्रव ॥ तानि च धीनि को नय कर्मसं
गानदीहने ॥ तमस्तस्मात्सजोवि ॥
दिमाहमेव सर्वदीहना ॥ यमादा ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

को

११-

रजः सत्त्वं तमः श्रेष्ठं वत्तमः सत्त्वं रजः
रजः श्रेष्ठं सत्त्वं तमः श्रेष्ठं वत्तमः सत्त्वं रजः
काशा उपजायते स्नाने पदान्त्य
विषादि हृदय सत्त्वं मिदं तमः श्रेष्ठं
प्रहृतिरा रजः कर्मणा मया मः

ह्रा॥ वज्रस्य ना निजा यन्ते विहृदे
मवन्त वम॥ अथ का शो शशनि॥
अथ मादो माद पवव॥ नमस्य॥
ना निजा यन्ते विहृदे कुरु नदन॥
यदा सप्तमस्य हृदे नयनं यथा निर्दर

कं

१०५

भूत न दोष न विदो लोकान
मन्त्रा व्याप्ति ययत् न ध्या प्रलीन
स्तुत स सिद्धु र्ध्या निष ज्ञा यत्न
कर्मणाः स्व कृत स्थादः सावि
कर्मि न स फलं रज स स फलं

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ फलं स
त्वात्स जायते शान्तं वृजसोऽस्मि ॥
भयं च ॥ प्रसादं भो ह्यनमस्तु ॥
भवतो शान्तं मे वच ॥ कुरुष्व मे ॥
नित्यं त्वस्थामप्येति ह्येति वा जस

॥२

गोचरं न्यगुणोत्तमं दृष्ट्वा प्रयोगः
संनितामलाः नान्यगुणोभ्यः
कलावत्पुद्गलाश्च पश्यन्ति गुणो
भ्यश्च परवन्ति मन्त्रावलोधिगाव
न्ति गुणान्नानान्यचान्द्रहे

हस्तप्रदवान् जन्ममृत्युवशात्
 विविशुक्तो मृत्युमश्नुते ॥ अचि
 त्प्रवाह ॥ कर्तुं नैवोद्वेगो यथा न
 ज्ञानान्नो भवति प्रभो ॥ किं न
 चारः कश्चिन्मृत्युमश्नुति

श्री

॥६

वर्तते ॥ श्रीभयवात उवाच ॥ प्रका
शवप्रसूतिवगोहमेवचपास्त्र
तद्दोहसप्रसूतिनिनिस्तानि
कोदति ॥ उदासीनस्यदासीनशरी
यासाविवचान्यन ॥ गुणवर्तननन्य

वयोवतिहृतिवंगानसमदुः
वसवःसम्यःसमलोहा
यसकावनःतल्पप्रियाप्रि
योर्धोवक्तल्पनिंदात्मकं
तिःमाजापमानयोक्तल्पः

新刊

एकस्येतेष्वस्मिन्निह
 द्वादशमन्त्रस्यैवैकस्यैव
 सप्तस्यैवैकस्यैवैकस्यैव
 त्रिकस्यैव । इति श्रीभगवद्गीता
 द्वादशोऽध्यायः ॥

ॐ

॥॥॥

यथास्त्रेष्ट्राहकस्माज्जैवसेवादे।
यथात्रयानिष्टाया नामचनदे।
यथाप्याय॥ अ॥ मगवाववावा॥ ॐ॥
येमृत्सामयः॥ यथावमयस्येष्ट्रा॥
इवयथा॥ इवदाकिमस्यपार्ति॥

निषस्तेवेदस्तेवेदविज्ञान॥॥॥
यश्चाथैश्वर्यसुतास्तस्यशाखा
शाखाश्चहृदाविबुधप्रधानाः॥॥॥
यश्चसुखान्यत्रसंतानानि कर्मा
एतवैश्वानिभज्यन्तेके॥॥॥

ॐ
११
यमस्य हतस्योपलभ्यते नो नो
नवादिनवसंप्रतिष्टा। अथान्य
मेनेसविहृदमूलमसंगशारेण
हृदनास्त्रिवा। नतः। यदतन्यवि
मार्गितव्यं यस्मिन्नालनिवर्तः

तिभूयः तमेव वायेपु कृषं प्रयवे
यनः प्रहृतिः प्रसृता प्रवाणी ॥ ध ॥
निर्मानमाहा जितसंगा देखा अ
य्यान्स निन्या विनिमृतकायाः दे
हो विमुक्ताः स एव नः एव संकेतं

कृतिस्त्वानि कर्षति ॥ शरीरेव ॥
दवाभाति यथा पुष्पकामलाद्यवः ॥
महान्तेनानि संघाति वाष्पे धानि ॥
वाशायात्त शोरेवत्तः ॥ स्यान्तव रसानं
आत्मनवत् ॥ प्राथिदायमनशायेदिवत्त

॥

नृपसेवने उक्तामेतदस्थितं वापि धेः
ज्ञानं वा गुणान्वितं विद्वदानां नृपः
यं यतिपुत्रं यतिज्ञानवद्वापि ॥ यत्नः
तौ योगिनश्चैव नृपश्चैव तन्मया स्थितं
यत्नं तौ पश्यन्तौ तान् नृपश्चैव यतिपुत्रं चैव

दिन्यथातेनेजो जगदासपनावल
यस्येद्रमसि यचाश्रोतनेजो विद्रम
नके ॥ ११ ॥ गाम्यावि यचभुतानिथा
रयान्यहमेजसा ॥ यस्मानिचोवयोः
सर्वोः सोमाभुतावसान्मकः ॥ १३ ॥

हं वैद्यानरो भूत्वा प्राणिनां देहमा-
श्रितः ॥ प्राणापानसमाश्रितः पचा-
मनेव न विद्यमः ॥ ५ ॥ सर्वं स्पृश्याहं ह्य-
दि सानि विष्टो मतः स्मृतं शानमपि-
ह नो व ॥ वैदे प्र सर्वं रदमव च यो वै द्यः

ननु हे देवि देववाहने ॥ दा विमो ॥
प्रकृष्यो न्ना के दारश्चा दारपवत् ॥
क्षरः सर्वोपागमभूता निरुद्धस्य ॥
क्षर उच्यते ॥ १५ ॥ उन्नयः प्रकृष्यस्य
न्यः परमात्मन्यदा कृतः ॥ यो न्यः ॥

1120

कचयमाविशविभर्तृव्ययं
 सारः॥१॥यास्मान्नक्षत्रमन्तोत्तरे
 मन्त्राद्यापिचोत्तमः॥अन्तोत्तमः
 लोकेवेदेष्टव्यः॥प्रहृष्टोत्तमः
 योमाभिववसंभूतोन्मन्त्रोत्तमः

सर्वविद्वज्जातिमो सर्वभावेन
भारत ॥ १२ ॥ इति श्रुत्वा तमेवास्व
मिदं सुक्तं नयान् च ॥ एतद्देवाय
हिमान् स्थातुकृतं न्यस्तं भारत
इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत् ॥

ਸ੍ਰੀ
॥੨॥

ਬੁਧਨ ਸਿਧਾ ਪਾਧਾਧਾਨਿ ਧਾਨਾ
ਜਨ ਸੰਚਾਰੇ ਪੁਰੁ ਬਾਨ ਮਧੋਧਾਨਾ
ਮਧੋ ਬਾਨ ਪੁਰੁ ਬਾਨਾ ॥੧੫॥

॥

योगागवानवान॥ अभयसत्त्वसेषा
हिज्ञानयोगाद्यवस्थितिः॥ दानं
दसमयस्तस्मात्स्वाध्यायस्तप आर्ज
व॥॥ आदिसासत्त्वमकोपस्वागः
योगानिर्वपेषुमे॥ एवाभूतेष्वनोत्तरे॥

॥

नेमादेवेक्षारवापने॥२॥तेजःत
मापुतिःषोचमशोहानातिमानि
ना॥मवेतिसेपदेदेवीनाभिजानस्य
भारत॥२॥देभोदपामिमानश्चकोपः
पाकपामचव॥अजानेचाभिजानस्य॥

पार्श्वसंयममासर्वी॥५॥ देवीसंयम
मोक्षापानिवथायासर्वीमत्ता॥मा३
चसंयमदेवीसामिजालोसिपोइव॥५॥
होभूतसर्गोत्तोकस्मिन्नदेवप्राम्भ
एवव॥ देवीविस्तरथाः प्रोक्तप्राम्भ

॥

पार्थमे शुभा ॥ यद्वनिव निव निव ।
जन्मनि चित्तवासा ॥ न शौचनाथि
वावा वानसन्पेते प्रविषते ॥ प्रसन्न
प्रतिष्टेते न गदा हवनीय रे ॥ प्रपवा
स्ववसेधुने किमन्यन् ॥ ॥ ॥

कामहेतुके पत्ता दीष्टमवष्टम्भन
हात्मानो ल्यचदयः प्रभवत्यप्र
कर्माणाः क्षयाय जगता हिताः
कामसाधित्यः पूर्वदेभमानस
दाविताः मोहाद्देहानासद्वासा

॥

वर्त्ततेऽष्टाविंशतिः॥ चिन्तामणिमयं
वर्त्ततेऽष्टाविंशतिः॥ चिन्तामणिमयं
मोक्षायैवमष्टाविंशतिः॥ चिन्तामणिमयं
मोक्षायैवमष्टाविंशतिः॥ चिन्तामणिमयं
मोक्षायैवमष्टाविंशतिः॥ चिन्तामणिमयं
मोक्षायैवमष्टाविंशतिः॥ चिन्तामणिमयं

सं च यान् । इदं मया मया न च मिदं
प्राप्तं मना वयं । इदं मस्तु इदं मयि म
भविष्यति पुनर्देन ॥ १ ॥ अस्मा मया
हनः यावद्देनिष्यत्वापयान् ॥ इदं
यो हं मद्देभागी सिद्धो हं वलवान् ।

॥

हो॥ आदयो॥ भिन्नवधानास्तिवकाये
स्तिवकादयो॥ मया॥ यदपदास्यानिमो
दिष्यन्त्यन्तानि विमोहिनाः॥ अने॥
काचित्तिविभोतामोदमानसमाहृत
मात्ताः॥ कामभोरोपयन्तिनरकेप्रवो॥

चिताः स्तथा देभमानमदाचिताः
यज्जेतनामयस्तथा देभनाचिवायसु
वैवकाः ॥ अहंकारवचलदेयकासकाः
येवसेश्रिताः ॥ ममान्नापरदेहप्र
दिषेताभ्यसूयकाः ॥ ८ ॥ नानहदि ।

षतः कुरानं प्रं सारं वृत्तं यत्नं ॥
दिपाय्यं ज्ञस्वमं प्रभावाकुरावृत्तं ॥
योनिः प्रभावायोनिमायवत्तं दानं ॥
नानिगन्तानि मासप्राप्यवत्तं कोनिपत
तोयोत्पथमागानि ॥ २ ॥ त्रिविधं ॥

रक् स्येदद्वारेणाशानसात्मनः॥
कामक्रोधतथाह्नाभनस्मादे
नप्रयत्नयजत॥२॥पत्तचिमुक्तः॥
कौतयतमाद्वारेस्त्रिभिर्नरः॥आ
चरन्त्यात्मनःश्रेयःनतोयानिपः

ॐ

वोगाति॥ यः शास्त्रविधिमुत्तरम्याव
तेन कामकावन्तः॥ न स सिद्धिम्
वाप्नोति॥ न स एव न परोवाति॥ २२॥
न स्माद्यैव प्रमाणेन कार्याका
र्यत्वावस्थितैः॥ शास्त्राव्यावृत्तः॥

विधानोक्तं कर्म कर्तुमिच्छाद्
सि ॥ १५ ॥ इति श्रीभगवद्गीतासु
निपत्य प्रस्ताविष्याथ योगसमाह
श्रीकृष्णार्जुनसंवादे सातवोऽध्यायः
योगो नाम ध्याउ शोऽध्यायः ॥ १६ ॥

अजन उवाच ॥ शोषे श्यामसुविधि
सुतकः प्रययजत आद्रयानिनः
तेषां निष्ठातकास्तस्मै सत्तमा
हो वजस्तमः ॥ ॥ श्री भगवानुवाच ॥
च ॥ त्रिविधा भवति आद्रिहि

ॐ

नो साक्ष्यभावजा साक्षिको वा
जो सीवेवनामकोवेति नो शुभा
सत्त्वावदृष्ट्या सर्वस्य अज्ञा भवति
भावतः अज्ञा मयोपेपरुषोयो
यस्तुतः सपचसः ॥ ३ ॥ यजेते सा

निकादेवात्पक्षवद्वान्निवाज
साः॥ प्रतामूनवाणाश्चान्ये
जेततामसाजनाः॥ ५॥ अथाव
चिद्विद्वन्वावेनप्येनयेनपोजनाः
संभ्राद्वकारसंयक्ताः॥ कामसाः॥

५०

गन्धर्वान्निताः॥ प्रकर्षयेत्तः॥ या
वीरस्येभूतशुभममेवतसः॥ या
वेवातः॥ यावीरस्येनानिद्या
स्वर्गनिष्ठाया॥ या॥ सारस्वत
विश्वस्यैविविथामवर्तिनिधयः॥

यज्ञस्तपस्तपसादानं तेषामेव
मिमे शृणु ॥ ३ ॥ आशुः सन्नवला
रोक्षस्तपसातिविवर्धनाः ॥ वस्य
स्तपसाः स्थिरा रुद्रा आद्राः ॥
साविकशियाः ॥ ४ ॥ कद्रुस्तपसा

५०

एषां न्यस्तनी दत्ता हृद विद्या हि न
आह्वा वा वा जसस्य श्राद्धः विषयो
का नय प्रदाः ॥ यान नयामे गान वस
हर्त यत्र विन च यत्न ॥ उद्दिष्ट मयि
चामे प्यमे जने नाना मस्य प्रिय ॥ यत्न

स्वाकांक्षिभिर्वैज्ञानिचिह्नशाय
इज्यते॥ यष्टुव्यमेवनिमनःसका
यापससाविक्कः॥ आभिसंधावन
फलदभाप्यमपिचववन॥ इज्य
नभवनश्रुतपचविधिवाजने

ॐ

विपिहो नमस्तु शो नमस्तु नमस्तु
दत्तिना ॥ अङ्गा विरहितं यजन्ता
नमस्तु विरहितं ॥ देवदित्यं रुद्रं
रुद्रं नमस्तु वसुधैव कुटुम्बकम् ॥ अस्तु
यस्य हि सा वसुधा यो वसुधैव कुटुम्बकम् ॥ ५

अचक्षुषा कं वं वा कं स तं यं प्रियहि
नं च यं न स्वाध्यायाभ्यासनं च व
वाश्च यं न प उच्यते ॥ स नः प्रसादः
मोक्षं च मोक्षं नान्माविनिप्रदः ॥
आचक्षुषा विनो न न यो नान्मा

उच्यते । अथ ह्यापवयात्तमेनपस्त
 प्रविचयेनवेः । अथ फलाकांक्षिभिः
 येनैः । तयोदेभेनैवेवयत्तः । क्रिय
 तेनदिहशोक्तवाजशेवल्लभश्च
 क्रियतेनदिहशोक्तवाजशेवल्लभ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

गी

साविर्कस्मृतं पुनपत्तुपकारा
येफलसुदिशपचाप्रतः दीयते
चयीरालिष्टुताशमसशुदाह्य
ते अदेशाकालयदानमपात्रम्
अदेशयते असक्तमवशानेन

ममसुखाख्यं तं ॥ ओं नत्सदिनिनि
शोचस्तथास्ति विषयः स्तनः ॥ वा
स्तथास्तनवेदाश्च यथा शरीर
नाः प्रवाः ॥ नत्सादोमित्यदास्तन
यस्तदास्तनः ॥ क्रियः ॥ प्रवर्तते वि

ॐ

थानोक्तः सततं ब्रह्मवादिनां
दिन्यनाभिसंथायतफलयज्ञतः
पः क्रियाः दानक्रियाश्चिवि
थाः क्रियेतमोदाकादाभिः सद्भा
वसाथभावेवसादिन्यप्रज्य

नो प्रयागं कर्मणां प्रपन्नं भवति ॥
तुः प्रयागं प्रपन्नं भवति ॥ यत्कृतं पश्चिद्वत् ॥
नैव स्थितिस्तदिति वाच्यं न कर्म ॥
मैवैव तदर्थं यत्कृतं तद्वत् ॥
यत्कृतं तद्वत् ॥ यत्कृतं तद्वत् ॥

ॐ

नैव यत्न असदित्यत्यन्तपार्थनचत

त्येननोइह **वर्तित्योभयपक्षोनाहपति**

षण्णवस्तविषायायोगाशास्त्रे॥

आकाशाज्जनकोवादिचिगुणाविभाग

योगोनामस्तसदशोऽप्ययः॥१॥

अमृतं वाच ॥ से न्या सस्य महावा
 द्वातन मिच्छा मिवादि तव ॥
 त्पाशास्य चरु धीके शाष्टयैक
 शिनिस्तदन ॥ १ ॥ अमृतं वाच ॥
 च ॥ का न्या नो कर्मणा न्या सस

गौं

न्यासं संन्यासं कवयो विदुः॥ स
र्वकर्मफलान्याग्राहकान्या
गौर्विवक्षणाः॥ स न्याज्यं द्या
सवदिनैककर्मणा हर्मना
विनाः॥ यज्ञदानतपःकर्मना

तथा न्यमिति चापरे निश्चये
शृणु मेतन्न तथा गोभदत्तसुतम्
तपोगोहिप्रकृषव्याञ्चित्रिविद्यः
संप्रकीर्तितः ॥ ५ ॥ यज्ञदानन
पः कर्मन तथा ज्येष्ठाकार्यमेवम्

न॥ यज्ञोदात्तं तपश्चैव ध्यावता
 निमनीषिणां सु॥ ५॥ यतान्यथि
 न॥ कर्मणि स गन्तव्यं काफला॥
 गिव॥ कर्तव्यानीति संपाद्य नि
 श्चिन्तमान कुतश्चक्रे॥ ६॥ नि यतः

स्य तत्र संन्यासः कर्मणा नोपप
 येन मोक्षान्नस्य परित्यागस्तथा
 नमः परिकीर्तितः ॥ ३ ॥ इति ॥
 सिद्धेव यत्कर्मकायस्तु श्रुत्वा
 यात्यजे स तत्कालायाज संन्या

ॐ

गोले वन्याया फल्ले लोभे त्वा ॥ ५ ॥ का
यो निरपेक्ष वयं कर्म निरयं तं क्रियं ।
तज्जल ॥ संयोगो त्वा फल्ले च वस
न्यायाः सा विवेको मतः ॥ ६ ॥ न ह्ये
ह्यकशास्त्रं कर्म कशास्त्रं नावध

जने॥ त्पागी सत्त्वसमाविष्टो मे॥
पावी विद्वत्संशयः॥॥ नहि दे॥
हभृताशक्यत्वं कर्माणां यथा
यत्नः॥ यत्नकर्मफलत्वात्पागी स
त्पागी त्पाभिधीयन्तः॥॥ प्रानिष्ट॥

ॐ

मिष्टमिष्टचशिख्येककणाः
फले। भवत्यन्याधिनाप्रत्यक्ष
संन्यासिनोक्तचित्। १२। येवेता
निमहावाक्षकावशा निनिवो
यमे। साविस्कातोवेषाका निनि

इये सर्वकर्माणां ॥ ३ ॥ अथिष्टानं
नथा कर्मा कर्मा च पुत्र्य विवः ॥
ये ॥ विविथा अपुत्र्य केष्टा देववे
वाचयेवमे ॥ ४ ॥ अथिष्टानं
भियेवकर्मावमेवमेव ॥ ५ ॥

गो

ये वा विपरीते वा एते न तस्य हे
तवः ॥ ५ ॥ तत्रैवेति कर्त्ता वमा
त्माने केवलं तत्र यः ॥ यथा तपस्क
तत्रादित्वा न स पश्यति दुर्मतिः
॥ ६ ॥ यस्यानाहं कर्त्ता मा वो वादि

येनानलिनप्यने हन्वापिसदः।
मोहोकाजहन्तिनानिबन्धनः।
॥१॥ ज्ञानंज्ञेयंविज्ञानात्रिविधा
कर्मचोदना। कर्माणां कर्मकर्तृ
निश्चिचिथः कर्मसंग्रहः॥ १८॥ ज्ञा

ॐ

नेकमेवकतोचित्रेवगुणभे
दतः॥ शोच्यते गुणसंव्याने।
यथावत्सुगुणतान्यापि॥५॥ सर्व
भूतेष्वेवनेकभावमव्ययमात्म
न। अविभक्तेविभक्तेष्वनज्ञाने।

चिद्विद्याविष्णुर्क॥२॥पृथक्केन॥
 त्रयस्तान्नानानामावात्तुष्टावि
 द्यान्॥वैतिस्सर्वेष्वहंतेष्वनज्ञाने
 चिद्विद्याजने॥यत्तुक्तम्नवदे॥
 कास्मिन्कार्येसंज्ञकमहंते॥३॥

ॐ

तन्नाथेचदल्लेचेतस्मात्तस्मात्तु
रुच्यते॥२२॥निधनसंगरहितसवा
याहेधनःकृत॥अफलप्रसूना
कर्मवत्तन्नातिकमुच्यते॥२३॥
नकाशप्रसूनाकर्मसाहेकावा

वा प्र नः ॥ किये ते व ज्ञाना या मे
न ज्ञा ज्ञे स व दारु न ॥ अ न व थं ॥
ह यो हि सा मन वे द्य व यो क व ॥
मो ह्वा दा व भि न्ने क भ न ता स स स
दा रु न ॥ २५ ॥ अ न्क स गान ह वी ॥

को

दोष्टन्यत्साहसमन्वितः॥सिद्ध
 सिद्ध्यानिर्वाहः॥कार्त्तुसाधक
 उच्यते॥२५॥यागाकर्त्तुफलप्रद
 त्वेव्याहिसात्सर्वाणि॥हर्ष
 शोकार्त्तितः॥कार्त्तुवाजसः॥परि

कर्माणि नितः ॥ २२ ॥ अथ कः प्राकृत
 कृतव्यः प्राकृतैः कर्माणि को लो स
 विद्या दी दी च सृष्टी च कर्माणि ॥
 मम उच्यते ॥ ब्रह्म ब्रह्म ह्येव ॥
 प्राणानि च विद्युः प्राण ॥ प्राणानि च

ॐ

नमो भगवते वासुदेवाय ॥ एषोक्तं नथ नैजं
यः प्रवृत्तिं चानिच्छति चकार ॥
कार्यं भव्यामये ॥ नैथं मोक्षं च यः
वृत्तिं वादिः सा पापं सान्निर्वाहकं ॥
यथायं नमो नथ नैव कारयेत्वाका

यमेव च। आयथावत्प्रज्ञानानि
वर्दिः साध्या ध्यानात्मिका। अथर्मा
धर्मात्मिन्यामन्यतन्मसाह।
ना। सर्वे ध्यानिपरीता प्रवर्दिः
साध्या ध्यानात्मिका। एतन्मसाह।

ॐ

वसन्ते मनः प्राप्तिं द्विष क्रियाः
योगो नाव्यामिवा विष्णोः शुक्तिः
साध्याः साध्याः साध्याः साध्याः
कासाः साध्याः साध्याः साध्याः
प्रसंगेन फलाकांक्षी शुक्तिः सा

पाशं राजसी । अथ यथा स्वमेव ।
यं शोकं विद्यादमदमेव च न ।
विश्वं च तज्जमेव धृतिः सा पाशं
तामसी । सा च विदो नो विविधं ।
शृणु मम वक्तव्यम् । अथ सा इ-

ॐ

मन्त्राय च ॥ एवामन्त्रं च निगच्छति ॥
यत्तदस्मै विषयमिव पविष्यामस्तु
नो ॥ एवामन्त्रं च काविकं प्रोक्तं
नात्तं वादिप्रसादजं ॥ १० ॥ विषयं
द्वयं संयोगाय यत्तदस्मै नोपमं

परिणामो विषयमिव तत्तत्स्वराज
संस्मृतं ॥ यदेष वा तु च यच्च वा
मोहनमान्मनः ॥ निद्रा लस्य प्रमा
दो लस्य नाना मम सुद्वारुतः ॥ ३५ ॥ न
नदस्ति शिष्यो वा सि विदेय प्रचा

ॐ

प्रनः॥ सत्त्वप्रकृतिजैर्मुक्तयदेभिः
स्यात्रिभिर्योगैः॥ ५॥ वास्तव्याद।
त्रियविशंगामुद्राणां च यरेनय॥
कर्माणां प्रविभक्तानि स्वभावप्र
भवैरेणैः॥ साक्षादभक्तप्राप्तवै

चंदां निराजं मे वचं चानं विज्ञा
नमास्ति कंच वस्तु कं मे स्वभाव
जे शोयंते ज्ञाथानि दं द्येषु देवा
ण्यप्यन्नायने दानमायवभावश्च
दाचकर्म स्वभावजे कृषिगोवदप

ॐ

वाणी॥ जपे व शृण्वे कर्म स्वभावजे॥
पावि वयोन्मके कर्म शृङ्ग्या वि
स्वभावजे॥ स्व स्व कर्म पाप मि वलः
कंसि दि न भाने न वः॥ स्व कर्म निव
नः॥ श्रु दि य या वि द नित न सु॥

यत्तः प्रहृष्टानिर्भूतानां येन सर्वं ।
 सिद्धं ततो । स्वकर्मणां तस्यैव
 सिद्धिं चिदतिमानवः । प्रयान्त्स
 यमो विपश्चातः परं यमो नृचवः ॥
 हितान् । स्वभावानियन्तकर्मक

गी

वैनामोति किं त्विषे ॥ ५ ॥ सहजे
कर्मकौलेयसदोषमायित्वजे
न ॥ सर्वोवभाहिदोषणाधुमेना
यिविवाहनाः ॥ ५ ॥ असक्तवादि
सर्वचजिनाः ॥ चिगानस्सह ॥ न

कर्मयोगिनिदिष्टपरमोक्तं न्यासेना।
थियाच्छति॥५॥ सिद्धिं प्राप्ताय।
ध्यात्रस्तनयाभातिनिवाथमे
समासेनैव कान्तयनिष्टास्तन
स्यापरा॥ चन्द्राविश्रुदयाय॥

ॐ

नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥
दीनिषधयोस्त्यक्तो रागादहं
सुदस्य च ॥ २ ॥ विविक्तोऽसीत्
या शोऽजितवाक्कायमानसः
पमानयोगोऽप्यनित्यं वेदागणैः

मुपाश्रितः॥ अहंकारेव वस्तुदा
यं कासंक्रायेपरिग्रहः॥ विमु॥
विच्यनिसंयमः शांतो ब्रह्मभूया
यकल्पत॥ ब्रह्मभूतः प्रसन्नोत्त
नशोचति न कादति॥ समः क॥

ॐ

वेषभूतेषु सद्भक्तिस्तु भवेत्तु
भक्त्या मा मा भिजा न्नाति या वा
न्यश्चास्मिन्नन्तः नन्तो मो नन्त
नो न्नात्मा विद्या नन्त दन्त नन्त ५५
सर्वकर्मणां पिसदा कर्वाणा

महापात्रयः॥ सत्यसाक्षाद्वा
मोक्षिणाश्च नोपदस्रवाव॥ वत
सासर्वकर्मणि सायि सव्यस्य
त्यरः॥ वृद्धिर्वावा सुपात्रित्यमचि
तः॥ सत्तत्तमव॥ सचित्तः सर्वदुर्ग

ॐ

॥ सत्यसादात्मनिव्यसि ॥ अथ
चेत्तममहंकारवत्तु श्रोत्राव्यासि विन
सासि ॥ यदहंकारमाश्रित्य नयो
न्यपरीतमन्यसे ॥ मिथ्येव वयवसा
यस्ते प्रकीर्तन्त्यानि यो दपानि ॥ स्व

भा वजेन को तया निवदः सनक
नाना कर्त्तव्येन सुविशयनाम्ना क
विषयस्य वयो विवर्तनम् ॥ ६ ॥ इत्यवस्त
वैश्वनाम्ना रुद्रेशा ज्ञानातिष्ठानि ॥
नाना यन्त्रा वैश्वनाम्ना निबन्धा ह्युक्ता ॥

ॐ

निष्ठाया यथा तमेव यावता वास्तु
सर्वमावेत न भावेन न त्वेकादात्म
यो यो नैव स्यात्तं यावत्तु स्यात्तु
तस्य इति नैव स्यात्तु स्यात्तु
इत्येतन्नयमा विमर्शयेत्तदयो वेत्ता

यथेष्टसिद्धयार्थं कुरु सर्वं
त्यक्तमस्तु यः शुभं भवति त्वत्तु
इष्टोक्तिस्तु कुरु न त्वत्तु
मिनेन्द्रित्तु कुरु न त्वत्तु
मया ज्ञानमस्तु कुरु न त्वत्तु

मो

सत्यं नो प्रणिज्ज्ञाने प्रियोक्तिः ॥ स
वयं मोक्षार्थं विन्यज्यमानाः कथावता
प्रज ॥ अहं नो सर्वपापेभ्यो मोक्ष
प्रिया निमायुषः ॥ १५ ॥ इदं नो न
नपस्कायनामस्कायकदावन ।

नवाप्यप्रसवेवाव्यनवसोवा
म्यस्तुत ॥ ६ ॥ यद्वस्यवमंगल्ये
मद्वक्तृमिथ्यास्यनि ॥ भक्तिम
विपवास्तुतामामेवप्यस्तुत
य ॥ नवस्तुतामामेवप्यस्तुत

ॐ

प्रियं कृतं नमः॥ अविता न च मे न स्या
दन्तः प्रियं न तो भुवि॥ अथ ये पते
च य इ मे य म्यं से वा दन्ता वयो॥ न
न य मे न ते ना ह मि दुः स्था मि ति मे
म मि॥ अथा वा न न स्तु य स शु॥

यादपि यो न वः सोऽपि सुकः ॥
मोहो का न्या सुया न्या ए क र्मा ॥
एता म ॥ १ ॥ कश्चिदेतन्नु न पा वः ॥
न्येय का श्रेणा वत सा ॥ २ ॥ कश्चिदसा
न स मोहः ॥ ३ ॥ एता एतन्नु य न ज य ॥ ४ ॥

ॐ

अर्जुन उवाच ॥ नष्टो मोहः स्मृतिः
क्षयः कृत्यसाधनस्य ॥ व्यथितो ह्यस्मि
न गास्मि गतमवेदहः ॥ करिष्ये वचनं
नतव ॥ ३ ॥ संजय उवाच ॥ इत्यहं
वासुदेवस्य पार्थस्य च महान्मा

तमलः॥ सेवादासिममप्रोबम
हुतयोमहधामाकः॥०५॥ व्याक
प्रसादाकृतनवाननहुत्यमह
पदमः॥ योगयोगेश्वरान्कसा
न्नात्मात्कथयतः॥ स्वयमः॥०५॥

ॐ

राजसोस्मत्पसोस्मत्पसोवादिमि
सुमहत्तमसो केशावाजनयोः। प्र
पश्यन्त्यामि च सुहृद्विहः॥ ३६
तस्यसोस्मत्पसोस्मत्पसुपमः।
त्यहुतं हवेः॥ विस्मयोसमहन्

न वा जगत्प्राप्तिवत्पुनः पुनः ॥
 यत्र यो यो सारः कृत्स्ना यत्र यो यो
 धनु र्धरः ॥ तत्र श्री विजय यो भू र्धरः ॥
 वा नीति र्मानि र्भक्त ॥ १०८ ॥ उवाच श्री
 महा भार्गव पात सत्त्वो नो हि नाथा व

नि

ॐ

व्यासिकं चोभी क्षपवं शिवा इति ।
आभावावहीना ह्यपि यत्नवत्तु विधा ।
यो योगाशास्त्रे श्री कृष्णार्जुन सं
वादिनां द्वां न्यासं योगाशास्त्रात् ।
व्यासः ॥ १८ ॥ अथ ॥ ॥ ॥

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ गणेशाय नमः ॥

वशात्मात्रेण जन्मसंसारवद्वयना

न ॥ विमुक्त्येतन्नमस्तस्माद्विस्त

वप्रभविस्तव ॥ ५ ॥ नमःस्तमस्त

भूतानामादिभूतानामस्तु ॥

अनेककृपयुपायविस्तरेष्वम
विस्तरे ॥ २ ॥ विष्णोपायमुवाच ॥
प्राज्ञायाम्नायशेषेषामुपायानां
निवृत्तसर्वथाः ॥ अथिष्टिवः शान्तः
नवप्रनरवाभ्यभाषत ॥ ३ ॥ अथि

विक्रम उवाच ॥ किमेकं देवतं लोकं
 किं वा ष्वेकं पदार्थम् ॥ स्तुतवन्तः ॥
 किं कस्य चेतः शशुष्यमानवाः पुं
 ॥ को यमः सर्वथर्माणां भवतः प
 रमो मतः ॥ किं जपन्त्येते जतन

यत्कृत्तवत्तमस्य श्रुयं जमानकृत्तमे
वव ॥ २ ॥ अनादिनिधनं विस्मयं सर्वं
लोकांशं ह्यवमं ॥ लोकांशं ह्यवमं ।
कृत्तवत्तमं सर्वं ॥ श्रुयं जमानकृत्तमे
अनादिनिधनं विस्मयं सर्वं ॥ लोकांशं ह्यवमं ।

निर्वर्धनम् ॥ लोकनाथं महत्
नमस्तु नमस्तु नमस्तु ॥ ५ ॥ पव
मे नमस्तु नमस्तु नमस्तु ॥
मनः ॥ यद्गम्या प्रद्वीका दत्ता
वैवर्धनवः सदा ॥ पवमे नमस्तु

गोमूनातिभवेत्पादिपुर्णस्य
यास्मिन्प्रत्ययेयानिपुनरेवप्र
त्यये॥ तस्यलोकप्रथानस्यजया
नाथस्यभूषणे॥ विस्मानामसह
स्रवैशुभावपामयापह॥ १५॥ वा

सं
५

नितासा निगोता निख्याता निम
हात्मनः॥ इतिषाभिः परवर्गाता नि
तानि वदन्ता मिद्वन्तये॥ ५॥ इतिषि
नोन्ता सद्दन्तस्य वदन्ता सद्दन्ता
वनि॥ इतिषा वदन्ता देवा भगवा

देवको सतः॥ जिस्सं विस्सं महा
विस्सं प्रभा विस्सं महा धरं॥ अनेक
रूप देवता नाना भाषि प्रकृत वात स॥
वेद व्यास उवाच॥ अस्य श्री विष्णोर्दे
व्य साहस्रनाम स्तोत्रमवस्य॥ श्री

वेदव्यासऋषिः॥ अत्रुष्टपञ्चदः॥
 आत्मकस्याः परमात्मा देवता॥ आ-
 त्मयोनिः स्वयं जात इति वीजं॥ देव-
 कीर्तनं दनः स्वहेति शक्तिः॥ उन्नवः॥
 सोमः सोम देव इति परमात्मनः॥ सोम-

भनेदकीवक्रोतिकीलकम॥शि
सासासासयासासति कवचे॥या
हे.यन्नागादायवररन्यसे॥विष्टेवि
सर्वेषकावररतिथ्यानम॥श्रीक
सथोन्यथेसर्वपापदयाधेश्रीवि

स्मृत्तानां सप्तसहस्रतवया ज्ञानादेवि
 नित्यायाः ॥ शिवसि ॥ वेदव्यासक
 सयेनमः ॥ अस्वे ॥ अथष्टष्टदसैन
 मः ॥ हृदि ॥ श्रीकृष्णपरमान्मादेव
 नाथेनमः ॥ अस्वे ॥ अस्मन्तोष्ट्रवोमा

वृषिनिवाजाय नमः ॥ पादयोः ॥
देवकी नंदनः स्वेष्टेति शक्तये न
मः सर्वयोगे ॥ शोणवर्धनं देवकी चक्र
निर्वाणकाय नमः ॥ कवस्य सुष्टे ॥
मम श्रीकृष्ण शोणवर्धनये विनिः

सं
८

योऽथाः॥ इति करुणादिनामः॥ अ०
यकवन्थासः॥ ॐ विष्णुविष्णु
वषट्कारवन्थासः॥ अ०
वृत्तं शुद्धं वा भावो विनिर्जनी॥
व्यानसः॥ अ० विष्णुसः॥ अ०

तिमथ्यसाभ्योनमः॥सुवर्णा॥
विशुवदत्ताभ्यर्त्ततिअनामिकाः
भ्योनमः॥आदित्याज्योतिषादि
त्यर्त्तितिकनिष्टिकाभ्योनमः॥षा
ई.यत्तायादायवर्त्तितिकवर्त्तितिक

४ सं

रहृष्टाभ्यां नमः॥ इति कर न्यासः॥
अथ यद्वेगान्यासः॥ शीविष्यवि
स्सर्वेष्वङ्गावर्शति हृदयाय नमः॥
अथ लोपुङ्गवोभावावर्तिशिरः॥
सोऽस्वाहा॥ अथ विद्वांसोऽस्वाहा

निशिवायवोषद्॥सर्वार्णवि
इरुत्ताभ्यशक्तिकवचायद्म
दिन्यान्त्यानिशादित्यशक्तिवचा॥
भ्यावोषद्॥यान्नेयवागदाथर
इत्यस्वायकद्॥समप्रोक्तस्य

सो
१-

न्यये जयमहं करिष्ये निरसकः
न्यः श्रीप्रकृष्टात्तमावाथने सचः
पापक्षयाथेष्टादेविनियोगः ॥
अथ यथाने ॥ श्रीयोगान्ताकारे भजग
पाथनेयमनाभे सरेष्टा ॥ विद्याया

ॐ गायत्री नमः सृष्ट्या मे च वर्णां शुभां
लक्ष्मीं कांतं कर्म लक्ष्मीं नमः
विष्णुं नमः ॥ वंदे देवि स्तुतः
भव भव हव सव लोके कन्या
ॐ चिंता विस्तारं सृष्ट्या नमः

भव्यभवत्प्रभुः॥ मृतकमृतकम्
 ज्ञावोमृततात्तामृतभावना॥
 मृतात्तापरमात्तावत्ताताप
 रमावतिः॥ प्रवयः प्रवयः सादो
 दवरोदवपवव॥२॥ योयोयोया॥

सं
 ॥

विदोनेनाप्रथानप्रकषेचरः॥
नाराकिहवप्रः॥ आमात्कषावः॥
प्रकषोत्तमः॥ २॥ सर्वाः॥ शर्वाः॥
शिवास्थानाभूनादिनिधिर
व्ययः॥ संभवाभावनोभनाप्रम

सं
१२

वः प्रभुशायवः ॥ २२ ॥ स्वयंभूः
शंभुशायिनः प्रभुशायिनः मन्त्र
सनः ॥ अनादिनिधयः शान्तावि
थानाथानकनमः ॥ २३ ॥ प्रभुशाय
रुषीकेशः पद्मनाभः सर्वप्रभुः

विषयकर्मोभवस्तथास्थवि
 हःस्थविरोयुक्त्वः॥२४॥आशा
 न्यःशास्यन्तःकस्मान्नोद्दिना
 नःप्रनहेनः॥प्रभूनास्त्रिकक
 शास्यवित्रेभगास्तपवः॥२५॥इ

शानः प्राणादः प्राणो ज्येष्ठः
 प्रेष्टः प्रजापतिः ॥ दिव्यायना
 भ्यस्तुवाभ्यमाथवाभ्यस्तुदनः
 २५ ॥ इत्येवाचि क्रमाथवाभ्यस्तु
 वाचिकः क्रमः ॥ अथ तन्माह

साधयः कृतज्ञाः कृतिवाक्कवा
न॥२॥ सर्वेष्टाः प्रावणांशमविष
वेत्ताः प्रज्ञाभवः प्रज्ञाभवत्सवा
द्यान्तः प्रत्ययः सर्वदशां नः॥२॥
प्रज्ञः सर्वेष्टवः सिद्धः सिद्धिः क.

सं
१५

वीदिवत्कृतं ह्यथा कर्णैरमेया
त्मा सर्वयोगादिनिःसृतः ॥२॥
वसुवसुमनाः सत्यः समाना
सामिनः समः ॥ अमोघः प्रेङ्गरी
कात्तोसवकर्मा ह्यथा कर्णैः ॥

रुद्रो वज्रशिखावस्कर्त्तृविद्यया
निःश्रुतिश्चावाः॥ अमृतः प्रा
प्यतः स्थाप्यवरावो ह्यमरान्
पाः॥ सर्वगाः सर्वविद्वावो विद्य
को नो जननादेनः॥ वेदावेदवि॥

सं
१५

द्वयो गो वेदो गो वेद विष्क विः ॥ ३२ ॥
लोका यत्तः स वा यत्तो यत्तः ॥
यत्तः कृता कृतिः ॥ यत्तः वात्ता
चत्तः हत्तः यत्तः दत्तः यत्तः यत्तः ॥ ३३ ॥
भ्यां जिस्मर्भो जने भोत्ता सदि ॥

११
स्वर्जो गदादिजः॥ अ न चो विज
यो जेता विषयो निः पुनर्वेत्तः॥
उपेक्षो वा मनः प्राप्तरमावः अ
विहर्जितः॥ अतोद्ः सप्रहः सु
गोपनात्तानि वयो यमः॥ रथः

ਸੇ
੧੨

ਧੀਵੇਧਾਸਦਾਧੀਧੀਵੀਵਦਾਨਾ
ਧੀਵਾਸਧੁ॥ ਧੀਨੀਦ੍ਰਿਧੀਸਦਾਨਾ
ਧੀਸਦਾਨਾਨਾਨਾਨਾਨਾਨਾਨਾ॥੩੨॥
ਸਦਾਵਾਦਿਸਦਾਵੀਧੀਸਦਾਧੀ
ਸਦਾਧੀਨਿ॥ ਧੀਨੀਦ੍ਰਿਧੀਵਾਸਧੁ॥੩੩॥

मात्रमेवात्मा महादिष्टक ॥३॥
महेश्वरसोमहोमर्ताः शान्तिवाः
सः सत्तायातिः ॥ अनिरुद्धः सत्ता
नन्दो गोविन्दो गोविन्दो यतिः ॥४॥
महेश्वरसोमहोमर्ताः सत्तायातिः

सं
१०

जयोत्तमः॥ हिवरायनामः॥ स्वतः
यः पद्यनामः प्रजापतिः॥ ३॥
अमृतः सर्वहृत्कसिंहः सद्यः
नामोधिमानाम्भ्यवः॥ अजोदुर्ग
वराः॥ यथाकृताविद्यन्तान्मन्त्रा

विह्वा ॥ ५ ॥ शुक्रशुक्रतमोथासः
सन्तः सन्तपराक्रमः ॥ निमिः
षो निमिषः सुखवावाचस्थनि
रुद्रारथी ॥ ५ ॥ अशुष्माशुष्मा
शुष्माशुष्मान्वाधानेनलसमोचः

सं
६

॥ साहस्रस्वसूदा विद्यात्मना
हस्त्रादाः साहस्रपात्र ॥ धर ॥ व्या
वर्तना ॥ निधना ॥ साहस्रतः ॥ संप्र
तदेनः ॥ अहः ॥ सवतको वक्रिवा
निलोपवाणाधरः ॥ धर ॥ स्वयसा

दः प्रसन्नात्मा विषयद्विविधः
विविधः ॥ सत्कला सत्कला ॥ साध
जज्ञला वायाणा नवः ॥ ५५ ॥ असे
व्येयो प्रसन्नात्मा विविधः ॥ वि
एककुचि ॥ सिद्धार्थः शास्त्रसंस्क

सं
१५

त्यः सिद्धिः सिद्धि साधनः ॥ ५ ॥
हृषाक्षो हृषाक्षो हृषाक्षो हृषाक्षो
को हृषाक्षो ॥ वन्दे नो वन्दे नो वन्दे नो
विन्दः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ ॥
इति वाग्विनी मन्त्रोद्देशः ॥ ॥ ॥

कहूँ पोस रहूँ पः शिषि विष्टः
प्रकाशानः ॥ ५ ॥ ओ ज्ञान गोपः
निश्चयः प्रकाशात्मा प्रज्ञाया
नः ॥ ५ ॥ अष्टाक्षरैः मेवः वः
ज्ञानात्मा स्वरूपनि ॥ ५ ॥ अष्ट

सं
२-

तो शुद्धवोभावः शाशिविंदुः॥
सर्वव्यावः॥ गोषये जगत्तः सेतः॥
सत्यथर्मपया क्रमः॥ ५॥ मूलम
व्यभवन्नायः पवनः पावनानि
स्तः॥ कामहृत्कान्तः कामी

कामप्रदः प्रभुः ॥ ५ ॥ शुभादिस्तु
शुभावर्त्तनैकमायो महेश्वरः
अहोवाक्यस्तु सप्तहस्तजिः
दनेनजित् ॥ ५ ॥ अहोविश्वेश्वरः
हृष्टः शिवेश्वरः ॥ ५ ॥

पद्माश्रमोपकुलकनीविद्यवान्
 मद्माथरः॥ अचकतः प्रस्थितः प्र
 णादावास्तवाचजः॥ अणोनिधि
 दाधि एतन्मप्रसन्नः प्रनिष्ठितः॥
 कंदस्कोदयवाथयोवरदोवाथ

वाहनः॥ वासुदेवो ह्यहं नृणां
दिदेवः॥ परं देवः॥ आशां कल्पम
णा कलावः॥ शूराः शैवा विजनेन्यवः॥
अत्र कलाः॥ शान्तावर्णाः॥ पद्मापः॥
अनिभेदाणाः॥ पद्मनाभावाचिदा

हः॥ पद्मार्धः॥ शार्वरभुजः॥ महः॥
 द्विष्टो सदात्मा महो दोगा रु
 दयजः॥ अन्नलः॥ शार्वभोभोभः॥ स
 नयशोहविहोरः॥ सर्वलदः॥
 शास्त्रदशापन्नदनीवाभमिति

जयः॥५॥ विदुषो रोहिताम्भाः
गौह्वरदा मादवः सहः॥ सहः
यशोमहाभागावगावगानमिता
शानः॥३॥ इवः॥ दत्ताभागादेवः प्रो
यार्मः॥ यवः॥ स्यवः॥ कवः॥ कावः॥

सं
२३

शोकं विवर्तयन् नोऽहः॥
विवर्तयन् नोऽहः॥
नः॥ नोऽहः॥ नोऽहः॥
नोऽहः॥ नोऽहः॥ नोऽहः॥
नोऽहः॥ नोऽहः॥ नोऽहः॥

न यो न यः ॥ वी वा शाक्ति गतां प्रे
प्रोद्यो मीय मी विवृ नमः ॥ वे ऊटः
प्ररुषः प्राणः प्राणादः प्राणवः
प्र ॥ द्विराण्य वा मः प्रात्र नो व्या
मी वा प्रवथा दमः ॥ ऊटः खदः

सं
२५

पाना॥ कालः॥ एवमेष्टोपरिपुद्गः॥
उग्रः॥ सवन्तवाद्दन्ता॥ विष्णुः॥
विष्णुदत्ताः॥ वरुणावः॥ यथा
ववस्थाः॥ प्रभाणावाज्जमव्य
ये॥ आशानशानह्नाकाशानह्ना

भो यो नमो ह्यनः प्रनिर्विण्णः स्य ।
विष्टो भूय मेष्टु यो नमो ह्यनः प्रनिर्विण्णः स्य ।
वने निनेदत्रोत्तमः दामः सभो हन
यस्य ज्यो नमो ह्यनः प्रनिर्विण्णः स्य ।
नो यो नमो ह्यनः प्रनिर्विण्णः स्य ।

सं
२५

वैश्वानरं ज्ञानं सुतमं सुव्रतः सुप्रवः
सूक्तः सुव्योषः सुवदः सुहृत्
सन्तोदरो जितक्रोथो वीरवाक्मसि
दारणाः सापत्नः स्वशो व्यापाने
कात्मानैककर्मकृतः वत्सरो॥

वत्सलो वत्सो वत्सगर्भो यने च
वः॥ यर्मेगु व्यर्मेका इमी स दत्तः॥
त्तव मन्त्रवः॥ अविशाना स ह स्वा
अविशाना कान्त लो दत्तः॥॥॥॥
आस्ति नानिः स त्वस्यः सिद्धो भव

सं
२६

महस्यवः॥ आदिदेवा महादेवा
देवशा देवमद्भुतः॥ उत्तरीयाः
वतिगाः ज्ञानगाम्यः परात्तनः
प्राचीरभूतभद्रोक्ताकर्णोद्भू
विद्विदाः॥ सोमयोमृतयः सोमः

प्रहृष्टि त्पु रु सत्तमः॥ विनयो नि
जयः॥ संन्ययो द्य शार्दः॥ सान्वयो
पतिः॥ जीवो विनयतः॥ सान्वयो
कंदो नित्त विक्रमः॥ अंभो निधि
वनेता न्मा म ह्य दधि शायो नकः॥

सं
२३

अजो महार्हः स्वाभाव्यो जितः
मित्रः प्रमोद नः आनन्दो नन्दनो
नन्दः सत्यधर्मस्त्रिविक्रमः ॥ ७५ ॥
महाविः कापिलार्वायः कुलरो
मेदिनेयानिः त्रिपदस्त्रिदशाथ

दो॥ मन्त्राष्टकः कृतो नृकृतः ॥ ५ ॥
मन्त्राष्टकः कृतो नृकृतः ॥ ५ ॥
कृतो नृकृतः कृतो नृकृतः ॥ ५ ॥
कृतो नृकृतः कृतो नृकृतः ॥ ५ ॥
कृतो नृकृतः कृतो नृकृतः ॥ ५ ॥
कृतो नृकृतः कृतो नृकृतः ॥ ५ ॥

से
२२

लो॥ व्युत्तः वरुणो वा रुणो हस्त
प्रह्वो दामासु नः॥०२॥ भग
वा भगवान् देवतमाली हस्त
प्रथः॥ आदिन्या ज्योतिर्वादिन्यः
कहिस्मर्गानि सननः॥०८॥ स्वथ

न्याति इय रश्मि दौ कृष्णो द्रविणा प्र
दः॥ दिवस्सर्वक वेह म्या सा वा॥
चस्यति यथा निजः॥ १०५॥ विस्तारः॥
सा मयाः सा न निर्वर्णा मे षजं मि
षकः॥ सान्या स क स्रु नः॥ यथा॥ तो नि

सं
२५

हो शो निप रा यणा ॥ ८ ॥ शुभांग
शा निदः स्वहा कमुदः कवल
याय गोहिता गोपनिगो मास
वभादो सुवपियः ॥ अनिवन्ता नि
दनात्मा सदा मादो मरुत्किवः ॥

श्रीवत्सवत्सः श्रीवासः श्रीप
तिः श्रीमन्नावरः श्रीदः श्रीश
श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीचि
भावनः श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः
श्रीमालोकययाश्रयः सत्त्वः

सं
२-

स्वाशाः प्राणा नंदो नंदिर्ज्योति
राणां सारः विजिता ललाचि ये
या ललासत्कीर्तिं विद्वत्संशयः
उदोपाः सर्वे न सत्त्वरत्नाः प्रा
यतः स्थिरः मूषया मूषणा

मूलविंशोक्तः शोक्तनाश
नः। अचिन्मानवितः। कंभो
विश्वज्ञानमाविशोयनः॥ अ
निरुद्धाप्रतिवस्थाः॥ अथ॥
मोक्षमिलनविक्रमः॥ ६६॥

सं

कालनेमिनिहावीवः॥ सु-
वः॥ शौरिर्जनेन्यवः॥ त्रिलो-
कान्मात्रिलोकेशः॥ के-
शवः॥ केशिहाह्विः॥ ८०

कामदेवः कामपालः कामी-
कान्तः कलायाम ॥ अग्निदेशपव
षाविस्सर्वायानेनोद्यनेजयः ॥ ८८ ॥
ब्रह्मणो ब्रह्म ब्रह्म ब्रह्म ब्रह्म ब्रह्म
विवर्धनः ॥ ब्रह्म विद्महे ब्रह्म

सं
१३

ब्रह्मज्ञो ब्रह्मणो प्रियः ॥ ८५ ॥ महा ।
कर्मो मह्यकर्मो महातेजो महो व
यः ॥ महाकर्मो मह्ययश्च महो यज्ञो
महो हविः ॥ ८६ ॥ काव्यः काव्यप्रियः ॥
स्वो ब्रह्मनिः स्वो ब्रह्मणो प्रियः ॥ ८७ ॥

पुनरपि ता प्रणमः प्रणमकी निव
नामयः ॥ ५ ॥ मनोजवकी यंक
शिवसर्वना वसप्रदः ॥ वसप्रदो वा
सदेवो वसर्वसमना हविः ॥ ५ ॥ स
हतिः सन्कतिः सत्ता सन्कतिः सत्ता

सं
२३

सायणा॥ पुरमेनोयतः प्रष्टः स
निवासः स्यात्तलः॥ २३॥ मूलावा
सावास्तदेवोसर्वास्तानि लयो नल
दपेस्तदपेदोहोउडेवोम्यापराणि
न॥ २४॥ विषममूर्तिमेवमदास्तुतिदी

समूर्तिरमूर्तिमान्। अनेकमूर्ति
निवद्यक्तः शातामूर्तिशाताननः।
एकोनेकः सवः कार्किंयसत्पद
मनुजमे। लोकवेथलोकनाथो।
माथयोमकवत्सलः॥१८॥ सर्वार्थो

वर्णाहमोयोगववागश्रद्धनागादी
 वारह्णाविषमः शुन्याशुनाशोव
 वलश्रुतः ॥ २ ॥ अमानोमानदे
 मानोलाकस्वामोत्रिलोकपु
 ॥ ३ ॥ समेयामेयज्ञेयन्यः सत्यमे

प्राथमः प्रथमः ॥ १०८ ॥ निजोऽवबोध
 निथयः सर्वशक्तभूतानवरः ॥ प्र
 गृह्योऽप्यग्रहोऽव्यग्रोऽनेकपुण्यो
 गदाग्रजः ॥ १०९ ॥ चतुर्भूतिश्चतु
 र्वाङ्मुखश्चतुर्भूतिर्गतिः ॥ चतु

वात्सावन्तर्भावावशान्तर्वदविदेक
 पात् ॥ १ ॥ ससावन्तोनिहन्तान्मा
 दुर्जयादुवापिप्रमः ॥ इन्तर्भावाव
 मादुर्भावावसावदुवाविहः ॥ १ ॥
 सुभावावन्तोनिहन्तान्मा

नवयथनः॥ इन्द्रकर्मामह्यकर्म
कर्मकर्मकर्मनागमः॥ १-२॥ उद्ग
वः स्रदवः स्रदोवन्ननाभः स्रना
वनः॥ अर्कवाजसनः शुंगीजः
पेलः सर्वयजनयो॥ १-३॥ स्ववर्णावि

ॐ

२३

उरुहोभ्यः सर्ववागीश्वरीश्वरः॥
महामहोमहागान्धर्वमहामहानो
महानिधिः॥५॥ ककुदः कंदवः॥
कंदोपजन्यः पावनो निलः॥६॥
महोपायस्तवप्रः सर्वज्ञः सर्वज्ञो

सुविः॥५॥सुलभःसुव्रतःसिः
दःशात्रजिह्ववनापनः॥न्यशा
योइववोस्यःवाएहवाचिनिः
हृदनः॥सहस्रविःसमजिह्वः
समेयाःसमवाहनः॥अमूर्तिवनः

सं
३०

वो विन्त्यो भयस्तद्वयनाशनः॥
अथ श्रद्धास्तथाः स्मृत्वा पुण्यभू
निर्यो गणान् हान्॥ अष्टतः स्वष्टतः
स्वास्थ्यः प्राप्ते यो वं शान्तर्यनः॥ ८॥
मावभुक्तयिना यो गायो यो यो॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

सं
२८

त्रिकः सत्यः सत्यधर्मवशात्पणः
आभिप्रायः प्रियाद्दोहः प्रियक
त्योतिवर्धनः ॥ विद्वायसगति
ज्योतिः सकृद्विद्मन्तप्रियुः ॥ व
विविशोवनः सूर्यः सविता ववि

लोचनः॥१॥ अर्नोत्तुद्रतशुभो॥
त्तासविदोर्नैकदोशुजः॥ अर्नि॥
विष्णुः॥ सदासर्षी॥ लोकाधिपान॥
मङ्गलः॥ सनात्सनात्तननसः॥ कपि
न्तः॥ कपिवक्ष्यथः॥ स्वस्तिदः॥ स्व॥

स्ति क क स्व स्ति स्व स्ति स्व क स्व स्ति
 द क्षिणा ॥ १५ ॥ अ वौ दः क इ ली व
 क्रो वि क्र म् मु र्जित य ग स नः ॥ १६ ॥
 ह्या नि वाः या ह्य स हः यिा यिा वः या
 व रौ क वः ॥ १७ ॥ अ ह्य वः पेशा लो द

दोदादिगातनिगाववः॥ विदु
नयोवीतभयः॥ पुण्यप्रवणकी
तेनः॥ १५॥ वनावणाः॥ कलिदाप्र
णयोः॥ स्वसनाशनः॥ वीरदावना
णाः॥ शोनीजीवनापर्यवस्थितः॥

अनेततृपोनेतप्रोजितमन्यमं
 यापहः॥ चतवस्त्रायाभीवात्मावि
 दिशोव्यादिशोदिशाः॥ १८॥ प्रना
 दिभूमवोत्तद्वीसर्वीरोरुविश
 यादी॥ जननो जननन्नादिभीमा

भोमपराक्रमः॥ आचारनिन्नाः
योथाताप्रसादासः प्रजापारः॥
कथंराः सत्यश्चाचारः प्राणादः
प्रणावः पणाः॥ २॥ अमाणाप्रणा
निन्नायः प्राणाभृन्प्राणाजीवनः॥

नमस्तस्मै विदेकात्मै जन्मस्य
जगतीयाः ॥ २५ ॥ स्तुर्भुवः स्वस्तु
स्तुः सपिता प्रपिता महः ॥ य
जगत्तपानि यज्वा यज्जगो यज
वाहनः ॥ यज्जगत्तु यज्जगत्तु यज्जगत्तु

सं
५१

ज्ञातुं यत्तु साधनः॥ यत्तु न कथं
ज्ञातुं कथं मनसा दृष्टवत्॥ २२॥
आत्मा योनिः स्वयं ज्ञाता वै एवा
नः॥ सा मया यत्तु॥ देवको न देवः
सृष्ट्या दितो यः पापनाशनः॥ २॥

से

शोएवमनेदकीचकीशार्ङ्गधन्वा
वादाथवः॥वध्यावायागिरावदोभ्य
सर्वप्रहवराणापुथः॥२॥॥गौतमी
नमः॥इतीदंकीर्तनीयस्सकशाव
स्यमहात्मनः॥नमोस्तुतु

दिव्यानामशेषेषामप्रकीर्तिते।
यद्देहशुभायातिन्येववापि।
विकीर्तयेत्॥ नानुभवाभुया॥
निकृष्टिन्मोक्षत्रहवमानवः॥ १२॥
वेदान्तानामुक्तानाः स्यान्मन्त्रिणः॥

सं
२

विजयीमवेत वेष्टयोधनसम
दः स्यात्तपूदः सत्त्वमवास्तुया
न ॥ २८ ॥ यमो यो यो सुयादमेम
यो यो वा यो यो सुयात्त का मा
न वा सुयात्त का मा प्रजा यो वा सु

यात्त्यजो॥२५॥भक्तिसान्ध्याःसदो
त्यायश्चाचिस्तद्गतमानसः॥सः॥
हस्त्यासदेवस्थानामन्त्रमेतत्
कथ्यतेवेत्॥३॥यथाःशामोतिवि
प्रत्यक्षानिशाथान्यमेवव॥प्रवः॥

सं
५५

ल्लाप्रियमाप्नोतिप्रयः प्राप्नोत्य
वृत्तसं॥३॥ नमोयं कविदासोति॥
वोयंतेजश्चविदोति॥ भवत्येवागी
कतिमान्नलक्ष्मणान्नितः॥३॥
वोयंतेजश्चविदोति॥ भवत्येवागी

वेधनात् । मया त्वेव तभीत् ।
 क्तु प्रवोदाय न आ पदः । म । इ ।
 या । ए । ए । ति । त । व । त्पा । प्र । प्र । क । व । प्र ।
 क । पा । त । म । क्तु । व । ना । म । म । इ । व । ए ।
 नि । त्प । म । कि । का । म । नि । त । म । इ । म । वा ।

सं
४५

सदेवाप्रयोक्तव्यो वा सदेवप
वायमाः सर्वपापानि प्रहृत्वा
यानि प्रकृतानि नः प्रपन्नवास
देवमन्त्रानामप्रभविषयकः ।
चित्तमन्त्रमन्त्रजवाच्यायाम

येनैवोपजायेत॥ इमेस्तवमथाव
 नः॥ अडागतिकसमन्वितः॥ पुजे
 तात्मास्त्रावदन्तिश्रीशक्तिस्सु॥
 त्तिकीर्तिभिः॥ नकोयोनवमानस
 र्यनन्तोभोनाशुभाभक्तिः॥ नवन्ति

सं

५६

निष्कलप्राणानोभक्तानोप्रक
षात्तमेरुयोरुतचेश्वरकनका
आवेदिषामूमहादायः॥वास
देवस्यवायेणाविष्टानामिमा
कलः॥१॥सुसुवासुववाथर्वस्य

लोवगायादसं। नयाहशोवमनो।
देहकस्मस्यसचराचरं॥५॥ इति।
यागीमनोवाइः सत्यमजाव।
संयतिः॥ वासुदेवान्काकाया॥
इः सचदेवसोमवच॥५॥ सवाग

से
६७

गामाणासाचारः प्रथमपारिक
ह्येत आचारप्रथमवोधमोथम
सप्रथवरच्युतः प्रथमवोधः पि
नरोदेवामहामुक्तानिधानवः
जोगामाजोगामवेदजगामाया

॥ श्रीगुरुवे नमः ॥ श्रीगुरुवे नमः ॥ श्रीगुरुवे नमः ॥
 विद्याशास्त्रादिकर्मसर्वविद्याः ॥
 शास्त्राणि विद्यानां मम नमस्तुभ्यं
 नमस्तुभ्यं ॥ ५५ ॥ प्रकाशस्तुभ्यं
 नमस्तुभ्यं ॥ नमस्तुभ्यं ॥ नमस्तुभ्यं ॥

सु
४८

लोका न्याय विद्यात्मा संके
विद्यभुगाव्ययः ॥ ५५ ॥ इमे क्ता वंश
रावलो विस्मो व्यासेन कार्त्तिके
पट्टेय इत्येकस्य कवः प्रवयः प्रामु
सावा निव ॥ ५६ ॥ विद्येय रमज

देवजगत्तः प्रमवाण्यये भजे।
तिथेप्रसक्तानेनैतथातिथवाम
वे॥५०॥ एपिहिरवाच॥ एव्ययत्र॥
विशास्त्रादप्यनामसरोनः
म॥ भक्तानामुवक्तानां चाना

भवज्जनादेन ॥ प्रीतिमगदावसावा ॥
 वासा नानासहस्रानां स्तोत्रानि
 त्वीति पौरुष ॥ मोहमेकमेव ॥
 केन कृतं तप एव न स यावः ॥ ५५ ॥
 मोहन नाना य सहस्रानां य स

५५
 ५५

हस्तपादाक्षिप्योक्तवाहवे। स
हस्तनाम्नप्रकृषाद्यथायनसः
हस्तकोटेषु यथागथाविणानसः
नमः। कर्मस्तनाभायनसस्तो जः
स्तथायिने नमस्तो कथावाननसः

सं
५-

सुदेवनमोस्तुते॥५॥वासनावा-
सुदेवस्यवासितेश्वरनत्रये॥सर्व-
भूतानिवासनवासुदेवनमोस्तु-
ते॥५॥नमोभक्त्यापदेवावगोत्रा-
भक्त्यादितायव नगादितायस्तु

य गोविंदाय नमो नमः॥ आका
शात्पतितो यो यथा गच्छति॥
सा गारे॥ सर्वदेवनमस्कावः॥ क
वेषति गच्छति॥ ५५॥ यद्यपि
दकः॥ पञ्चायचसे पुन्यता हारः॥

को
५१

कृपयन्तं विज्ञानीया गोविन्द
हितायाम् ॥ ५५ ॥ सर्वदेवेषु यन्त्र
एष सर्वतोऽर्थेषु यन्त्र फलान् ॥ यन्त्र
सर्वान्वाप्नोति कृत्वा देवजना
देवान् ॥ यो नमः एवतो नित्यं त्रिकाले

केशवात्मने॥ हिकालोमकाका
लवास्तुवेसर्वव्यापादनि॥ ५॥ ॥ ॥
ह्योतीविषवस्तुम्याः सर्वसः
दाप्रदा॥ विल्लीवेतवद्यापानिस्त
वस्तुविल्लवका॥ लि॥ ५॥ ॥ ॥

सं
५२

ने प्रकृतं येन येन यथा येन पटितं कृतं वः
दत्ता निरुत्तं द्याना निरुत्तं वः सर्वं
सर्वं चित्ताः इह लोके यथा वा वि
न भये विद्यते क्वचित् नास्ति सा
हस्ते यथा तदा दृष्टं सा क्वचित्

६०॥ सानिदेहानि पापानि कल्प
कोटि शान्ता निव ॥ अथान्य सानि
योपाध्यायतान्मानस्य केषाव ॥ ६१॥
यचेन्नामसहस्रं तया चोकोटिः
प्रसन्नमेव ॥ शिवा लये पदे नि

सं
५३

न्योनल्लसोवतसेयायः॥ नरोसक्ति
मवाशोनिचक्रपाणोर्ववायुया॥
ब्रह्महत्यादिकपापसर्वपापवि
नाशयति॥ चिलयेयातिपापानिचा
न्यपापस्यकाकया॥ सर्वपापीवय

होत्साविस्सन्नो कं सयच्छति । १
तिश्रीमद्भामार्तेयानसहस्रविहिता
योग्यातिवर्गाणां निषेधाणां उक्तं ।
आज्ञायामसन्नोदात्तप्राप्तौ नृपयुधि
स्तोदित्याहह्वना मन्त्रां च संयच्छति ।

ਸੰ

੫੫

2

